

VIENYBĖ LIETUVIŲ

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 31.

Brooklyn, N. Y., 4 d. Rugpjūčio (August) 1909 m.

Metai XXIV

ENTERED AT THE BROOKLYN, N. Y., POST-OFFICE AS SECOND-CLASS MAIL MATTER

Kodėl taip, kodėl ne kitaip?

(Prie keleto klausimų tilpusių
„Vien. Liet.“ num. 26, nuo
Tiesą Mylinčios.)

Kodėl ir kodėl? — klausia mums Tiesą Mylinči. Kodėl senmergės ešą daugiau pajukiamos, kad neištebėjo? Tai ne juokų klausimas. Jis yra gili gyvenimo žaidza. Trumpai pasakius todėl, kad jaunos merginos rupinasi vien tik apie pasimielavimus, pasilinksmavimo valandas, daugiausiai tamsoje; mėgo tik pasidabinti, ir tam viskam suvartojo visą atliekamą nuo užsiėmimų laiką, atidžiai; prisimeilimais, apgavimais, išreiškimais savo „tikros“ meilės, traukė prie savęs gražesnius vaikus, kurie taip-pat nešykštėjo savosios meilės ir dovanų. Tankiai vaikinai, įtikėję mergelės apgavimams, pradžiam, mįslydami nupelnę jos „tikrąją“ meilę, rengiasi apsivesti, superka parėdus ir papuošalus, o mergelė, žiur! jau pasizadėjo kitam, pirmamjam metusi paniekos pluoštą; už nekuro laiko pasizada da kitam ir tt. Tokios mergelės apie apsivestimą ir dorą, žmonišką gyvenimą visai nemislija, nes t da mat jau „nebus tokios gerovės“... „Dabar tiek jauniškių ir mylinčiųjų, tik reik naudoties jaunystės dienomis. o ištekesiu, kada panorėsiu“... Vaikinai, ištyrę mergelę apgavikę, kuri kimba prie kiekvieno gražesnio, pradeda laikyti ją kaip žaislo daiktėlį, nei vienas nebemįslydamas imti už pačią. Taip jaunas dieneles beleidžiant, karštoji meilė tampa išaikvota, prieina ir tikrai jau laikas apsivesti; bet jaunikiai, kurie tapo prisigauti, nebekalbys daugiau; kurie tik dėl žaislės laikėsi prie jos, tie pasijieškos daugiau tokių; o mergelė už veidmainystę lieka senmergės vardas ir panieka dėlto, kad ji niekino viską, kas jai ypatiskai nepatiko. Pagal darbą ir užmokestis. Bet nevisas senmergės ir ne nuo visų yra pajukiamos. Yra mergelės, kurios dėl neturto negalėjo išteketi Lietuvoje; čion atkeliavę, jei yra protingos, mylinčios dorą, suprantančios šeimynišką gyvenimą ir prie jo prisiruošusios, — visados gaus vyrą, nes vyrų yra nemažai, — jieškančią susipratusių ir prie gyvenimo prisiruošusių mergelių, nežiurint į jų senatvę. Kaslink senų nevedusių vyrų, aš negaliu rasti skirtumo, tarp jų ir sen-

mergių likimo. Ar gi nežinoma, kad senberniai taip-pat skaudžiai yra pajukiami jaunuomenės, ypač merginų: tos juokų ir tyčiojimosi ypač nesigaili; vedusieji gi, kurie žmoniškai gyvena, taip-pat pasako: „vat apsivestum ir gyventum sau, kaip žmogui pridera, ir būtų gražiau“; pasirodo, kad dauguma ir ant senbernių atkreipja atidžią. Senmergės piktos ir gi: „... glamonėties su manim tau buvo gerai, o imti už pačią nenori“, — pasako senberniui ne viena. Kadangi glamonėjimai ir kt. buvo teikiami keletui vyrų tai katras gi ją turėtų vesti?

Sako: „daugelis merginų apsiveda vien dėl kvailos baimės, kad tik nelikti senmerge, — nors ir be tikro prisiruošimo.“ Jeigu mergelė dorą ir suprantanti visas aplinkybes žmonių gyvenime, dėl kokių nors priežasčių negalės ar nenorės apsivesti, tai tokia neturės baimės likti senmerge, nes jos jaunystė, gražiai praleista, suteiks meilę, pagarbą ir gerą vardą akyse apšviestųjų žmonių, ir mergelė turinti gerą vardą nebus paniekinta — ji turės tą pačią vertę, o gal da geresnę, už jauną; bijoties nėra ko.

Tikrai prisiruošti prie šeimyniško gyvenimo nereik daug laiko. Aš mačiau mergelės 15-16kos metų pilnai prisiruošusias prie šeimyniško gyvenimo, ir jų prisiruošimas suteikė joms laimę, — gavo gerus vyrus ir džiaugiasi tuomi gyvenimu. Tik tokios mergelės, kurios ant žaislų ir niekniekių praleidžia jaunystę, gali skųsties ant visokių baimių ir nepasisekimų

Mergina ar moteris pradėjusi girtuokliauti, ar jau girtuokliaujanti, greičiaus buna patėmyta dėlto, kad nuo jos priguli išauginimas naujos gentkartės ir namų tvarka. Kur moteris girtuoklė, tuose namuose viskas bloga, o nieko gero. Vyras girtuoklis daro blėdį šeimynai labiau iš medžiagiškos pusės, negu iš doriškos, todėl jo nuopuolis netaip žmonijai pavojingas; gera moteris suranda pragumus ir atpratina vyrą nuo girtuokliavimo; o jeigu tas nepasiseka, ji gali nors skurdžiai augindama vaikučius, išmokyti juos visoko gero ir padaryti juos gerais žmonėmis. Taip tvirtina žmonės žiurinti plačiau į žmonių gyvenimą. Žmonės tamsų patėmijimų nedaro, išvien geria, barasi ir mylisi. Apie už-

siėmimą „kitokiomis niekystėmis“ šiūom laiku nieko nei netarsiu, nes nežinau kokias niekystes Tiesą Mylinči turėjo mintyje; — jų yra daugybės.

Moteris mažiau užlaiko slaptumą, negu vyrai, — tai neužginčijama teisybė; bet šnipų vyrų yra daugiau negu moterų dėlto, kad vyrai yra pirmybėje visokio darbo, kokis gali duoti pragyvenimą jam ir jo šeimynai; iš kitos pusės šeimynos penėtojui atsiranda mat noras patarnauti tam, kuris, pagal jo nuomonę, jam geresnis, pvz. valdžiai, ir gauti už tai užmokestį ir vietas prie valdžios šono; šalip to, vyras tur daugiau drąsos tuomi užsiminti. Bet ir moteris, kurios drąsesnės, mielai tuomi užsiima ir yra valdžių pageidaujamos, kaip tinkamesnės tam kravinam amatui. Moters daug žinių perduoda vyrams šnipams; mat jos, kurios nedrįta viešai, tai daro patylomis, slaptai: „kad tik nieks nežinotų, kad aš pasakiau“. Daugomui žinoma, kad vyrai da slepiasi nuo moterų, nes moteris, kaip tik žinos, neiškęs nepasakę savo ištikimai kaimynkai, su perserėgėjimu, „tik niekam nesakyk“. Čia aš kalbu apie žmones nepasiviestus, gerai nesuprantančius aplinkybių žmonių gyvenime; tokie tik gali būti šnipais ir bereikalingų zaunų platintojais. Gal apie tokius ir p. T. M. samprotavo. Žmonės, — vyrai, moteris ar mergelės, kurie gerai pažįsta žmonių gyvenimą, darbus ir jų siekius, visados pataikys padaryti ką-nors naudingo visuomenei. Gera moteris ar mergelė, netik pati stengsis eiti geru keliu, bet ne vieną ir svruojantį vyrą patrauks prie gero kelio, prie darbo naudingo žmonijai, nes jos turi didelę įtaką ant vyrų. Jeigu moteris ir mergelės suprastų savo tikrąją vertę, kaip jos yra brangios ant šios žemės — šis svietas būtų visai kitoks; jis būtų šventas, užiuot dabar būti prakeiktu. Moterims neviskas užginta ir aprubežiuota, kaip tą Tiesą Mylinči tvirtina. Priešingai dar — norima, kad moters stotų prie darbo drange su vyrais, idant sutaisyti ar iškovoti visiems geresnį buvį ir teises, kaip ekonomiškas, taip ir politiškas. Kviečiama moteris į viešus susirinkimus, į skaityklas, siuloma joms knygelės, laikraščiai; aiškinama joms apie gražius, rimtus šeimyniškus pasilinksmavimo vakarus, naudingas

sueigas, kur žmogaus protas ir dora būtų tobulinami, kur vaikučiai budami prie motinų šalties, girdėtų naudingas pašnekas, prisiziurėtų mandagiam žmonių apšėjimui ir tokiu būdu nuo mažens pradėtų augti taip, kaip žmonių vaikams priguli. Moterims draudžiama girtuokliauti be saiko, vaikščioti į šokius surengtus prasmirdusiose karčemose, kur nėra žmoniškumo; dalyties meile su svetimais vyrais, nestas viskas ardo šeimynišką gyvenimą ir bjaurina žmonių. Nemačiau, kad vyras moterį, atėjusią į viešą susirinkimą išvytų „namon“, arba eiti užgintų; bet aš mačiau daug moterų, ką vyrus išveja iš susirinkimų, priverčia atsisakyti nuo draugysčių, kurios, pagal jų nuomonę, „negeros“, užgina prenumeruoti ir skaityti laikraščius (bet neužgina už tuos pinigų... parsinešti alaus). Vyrui turint tokią moterį lieka, arba nuo jos pasitraukti, o jei nenori perniek palikti savo per vargą įgytą guštelę ir visą turtą, tai turi klausyti jos despotiškos valdžios; o jei ne — tai keiksmus ir visokios rūšies boikotus, ir tą sunkų jungą moteris uždėta nešti iki — pat grabui...

Kaslink sekiojimo siuntinėjant laiškus, ar t. p. abejoju, kad tas būtų daroma, kaip du drausme susirašinėti su žmonėmis. Aš — ne mergina, o bandyta sužinoti, kur ir kam aš laiškus siuntinėju, ir keletą laišku esu gavęs atplėštų; bet tas buvo daroma, išdalies, net nuo mano draugų iš žinėjimo; ir kitur tas-pats atsitinka. Žinoma, tokis žingeidumas nepriderantis, negrazus ir nevietoj, bet tai dar tebėra prastų žmonių silpnybė.

Socijalistai, susipratę darbininkai tikroje to žodžio prasmė, netik „neva“ pripažįsta moterims teisių lygybę, bet, kiek gali, darbuojasi, kad moteris tas teises įgytų, jų vertę gerai suprastų, ir naudotųsi savo ir visos žmonių naudai. Socijalistai, kaip ir visi žmonės, kurie protauja, su panieka žiuri į tas moteris ar merginas, kurios ištvirkusiai gyvendamos, sau tinkamus bjaurumus drebina ant vyrų, taisy iš jų visokius juokus; tai ir nestebėtina, kad progai pasitaikius, vyriškių jaunimas atiduoda joms kas tikrai joms priguli; nors ir stengiasi su tokiomis polemikų nevesti, bet kartais reikalas priverčia pa-

sakyti karčią teisybę, turinčią savyje panieką ir išjuokimą. Yra, tiesa, ir socijalistų, kuriuos negalima priskaityti prie gerųjų; — laukiama, kad ir jie taptų gerais. — Kad moters pameta vyrus, argi turime jas girti, o ypatingai tas, kurios pameta vyrus ir vaikus be tam tikros, arba ir dėl visai menkos priežasties! Nei socijalistai, nei kiti pirmiečiai neturi nieko prieš tas moteris, kurios pameta vyrus tikrai negalėdamos su tokiais gyventi. — Kas sako, kad moters neturi lygių teisių, tai iš dalies klysta; moteris šeimyniškame gyvenime turi didesnes teises, negu vyrai. Moteris gali elgties su vyru, kaip jos nori, ir vyras neturi teisės savotiškai pabausti, nes moterį apgina teismas, Vyras gali kentėti, jei kantrybės yra. Jeigu vyras, matydamas moterį bereikalingai išleidžiant sunkiai pelnomus centus, neatiduos jei viso uždarbio, — moteris suras pragumus su teismo pagalba atimti vyro uždirtas algas. Moters neturi lygių teisių politiškių, bet kurios politiškių lygių teisių reikalauja, tos jau bus naudingos draugijai, — jos pagelbės vyrams sutaisyti geresnį surėdymą. Augindamos gi naują gentkartę, jos išmokys ją kaip tas teises palaikyti ir branginti. Tokios moteris, beabejonės, suprantanti, kas yra gyvenimas. Socijalistai nori jas tuojaus turėti savo pusėje.

Esą: „mūsų draugai neatkreipja atidžios į savo draugus“. Tas nevisai teisingai. Draugai vyrai savo draugams, už negerus pasielgimus nesigaili perserėgėjimų, o jei tas negelbsti, tai ir papeikimų netik asmeniškai bet ir per laikraščius. Jeigu jau kaltinti vaikus, kurie suvilioja „po kelias arba keliolika merginų“, tai reikia surasti viliojimo priežastis, kas žiurint į jaunųjų gyvenimą, nesunku. Mergelė, vos kiek paaugusi, mįslija, kad ji jau yra tinkanti vaikinams, ir visur, kur tik proga pasitaiko, duoda save pažinti; ir jei doras vaikinai, jauną mergytę širdingai mylėdamos, perserėsti, kad ji neįsileistų į pavojingą meilės žaislę kur tik vėjelis dumia — nes tas gali daug negerumo atgabenti, — tada mergytė paniekina geriausį draugą, kaipo nemelų o glaudžiasi prie tokių, kurie jos laikus jausmūs užganėdina. Man teko žinot keletą vaikinų, kurie už perserėgėjimus gavo

po gerą pluoštą paniekos ir pajuokos: — „Tai doros mokytojas atsirado...“ sako viena beglamonėjančiam ją vaikinui, „aš galiu daryti kaip man geriau“, — tai durnius... jis pavydi, kad mane vaikinai myli... kvailys; čia mat mergos vyrus pasirenka, o ne vyrus mergas“... sako kita savo draugei. Tam panašiu išsi-reiškimų galima girdėti visur pas lietuvaites, visose vietose Šiaurinės Amerikos. Iš visko aiškiai matyt, kad merginos yra pirmininkės meiliškuose prietikiuos, o — vyrai tik išpildytojai jų norų; ir jei merginos gerbja ir myli „gražiuosius — „meiliuosius vaikus, atsiduoda jiems be jokių apribūbiavimų, tai kas gali kaltinti už tai vaikus, kada taip bešposaujant mergelė lieka senmergė, arba sulaukia vaikų ir rėkia: „tai neprietelius: suviliojo mane, suėdė, prazudė?“. Jeigu mergelė turi tiek drąsos, kad atiduoti vyrui savo nekaltybę ir gyvenimo likimą, tai kodėl neturi drąsos pasakyti vyrui: — „pasiimk mane už pačią, tai tada meile pasidalinsim...“ Ir tokiu būdu mergelės apsisaugotų nuo apgavikų, o gautų gerus, kurie jas tikrai myli ir gyventi nori; bet jos to nedaro, nes nori „naudoties jaunystės dienomis“. Ir mergelių sauvališkumą net įstatymai apsaugo, priversdami vyrus-suviliotojus pasiimti suviliotą mergelę už pačią, arba atlyginti pinigais, kad mergelė galėtų vaikūtį užauginti; rods Amerikoje tankiai dolerai tuos įstatymus ir perrieda. Kitaip Anglijoje, — ten mergelės nuo suviliojimų gerai apsaugotos. Ir Lietuvoje vyrai, kurios Tiesą Mylinči vadina „neva“ socijalistais, panašų apsaugojimą norėjo įvesti atgaunant autonomiją, bet reakcija viską sulaužė.

Kad atsiranda tokių, kurie savo pačias pameta, neužginčijama teisybė; bet kodėl jie pameta? Tą paaiškina pats gyvenimas. Tankiai matyt, kad pati savo vyrą laiko šunies vietoje, kas nuo kitų atlieka, tai vyrui tenka; o jeigu vyras nori padaryti savo namuose tvarką, paliopia begėdžiams įnamiams (burdingieriams) išsikraustyti, tada pati pasiima „burdingierius“ talkon, išmilkina savo vyrui kaulus ir išmeta pro duris; o jei tas nenusi-eke, — „burdingieriai“ tampa išvyti, tada pati vyrui nei valgyt netaiso, sakydama, — mįsliji, kad aš apie tave vieną

bėginėsiu! Nėra „burdingiečių“ — nereik nei taves!...“ Vyrai tokio gyvenimo sulaukė, protingai padaro, kad tokias pačias apleidžia, nes nėra gyduolių tokias pataisyti. Jeigu panašių vyrų moteris atstumi juos nuo savęs, tai kodėl jie neturėtų teisės apsivesti su kito mis moterimis, jeigu jiems jos reikalingos? Ką gi kas gali tokiems vyrams apie tai sakyti, jei jų pačios iš to dar džiaugiasi?.. Yra pasimetusių turinčių da kitokias priežastis, bet šiuom laiku aš apie juos nekalbėsiu. *)

A. K. s.

Isz keliones po Lietuva-tevyne.

II.

Taip, taip! Uzdare mane už šaltosios durų ir... uzrakino! Mat policistams Lietuvos suareštuoti žmogų, tai vis viena, ką „smičkę“ išsigerti. Policistas, matyt, kaip suareštavęs, nors ir nekalčiausį žmogų arba išsigėręs „smičkę“, jaučiasi labai gerai. Jam to kias dalykai, anot žmonių pasakos, „ėina į kuną ir į dušią“. Aš pats mačiau, kaip tuodu, mane areštavusie policistai džiaugėsi ir gyrėsi, kad visai netyčia „natknulis na bolšovo prestupnika“ (užklupom didelį prasižengėlį). Aš išsyk tik juokavau. Man juo labiau žingeidui buvo patirti ir ant savo kailio išmėginti pasielgimą šurkščiai—žiaurių puslaidinių žmonių, į kurių rankas atiduota tvarka, žmonių gerovė, liuosybė ir net gyvastis... Man juokai tuoj išgaravo, kada aš pasijutau tarpe dviejų juodu stovylų — žemsgarių, kuriuodu pradėjo net apie ginklus graibyties, o jau juodvieju gerkles, tai kai dvi išbleru sios stebulės talakavo kasdieniais žodžiais, kurių jokiam žodyne nėra užrašytų. Bet, na gi, skaitytojau, įstok į areštuojamų klumpes; o jei gu buvai kada kokiu nors būdu areštuotas, tai jau be manęs žinai, kot į įspūdį žmogus, laike areštavimo turi perleisti, o ypač, jeigu da niekuo nekal-tas. Štai kaip ir aš... stoviu rankas iškėlęs tarpe dviejų žmogystų, šurkščių, tamsių žiaurių ir bejausmių; taip snukius susukusiu, kad aš į juodu negaliu nei pažiūrėti. Ir kad nukreipti mįslį į ką kitą užvertę galvą persistatau Vilnių ir Elvitą... o tiedvi žmogystos knibinėja man apie blaudas, kelius... ligi pat kaklo. Ir istikro: sulyginti Vilniaus policistų su Elvito policistu, tai but vienoks paveiklėlis, kaip šale angelo pastačius velnią... Taip išman-kę mano kišenius žemsgariai-policistai, sukrovė kanceliarijoj ant stalo geroką kruvutę popiergalių, kuriuos suvyuojo į baltą popierių, aprišo siulu, uzleido liaku ir užspaudė kanceliarijos antspaudą. Ant to triukšmo subėgo keletas žmo-

nių ir su didžia nuosteba žiūrė-jo tai į mane, tai į žemskius. Vienas, matyt, ukininkas, net prabilo: girdi, nusizemink prieš poną, persiprašyk ir paleis! Mane iš tokios patarties net kvailas juokas paėmė. Bet ir juokties jau buvo negardu. O ką, manau sau: paims, įkiš ant neapriboto laiko, kaip tai dabar Suvalkų gubernijoje daro, — na, ir sėdėk kol žemė su drebės bei dangus sugrius ar šios gadynės karta išmirs... Vyresnysis žemskis Galgalis — kaip teko jo pavardę sužinoti — paėmė knygą, paklausė manęs vardo-pavardės ir kažin-ką į tą knygą įkrevojo. Aš matydamas, kad jau be juoko esu areštuotas, sumaniau kitokį būdą išmėginti, o tai prabilau policistų kalba: meiliai policistą žvilgtėrėjęs, akį mirkt! sau į pažiaunę sprikt! kas reiškia: paleisk, gausi kyšį ir pripilsiu gerklę. Tada tas žemskis, žiūrėdamas į kitą savo antakių šerius kilst! ans liežuvių kyšt!... ir pradėjo su manim gerumu kalbėti. Kur, girdi, buvo jų-ų liežuvis pirmiau? Dabar, girdi, viskas formalistiškai padaryta, į knygą įrašyta, visi, girdi, matė ir girdėjo, paskui gal, girdi blogai išėiti... Tad noroms-noroms, atsiduriau „klabangėje“. Tai bent pasilsėsiu! — manau sau ir pradėjau apžiurinėti savo naują bustynę. Kas čia per kalėjimas? — kalbu pats su savim. — Kambarelis ir gana. Dideliame mieste už dar mažesni, o kartais ir visai be lango reikia kokius 5-kius rublius per mėnesį mokėti, — juok ant gatvės negyvesi, o ten ir oras daug blogesnis. Kalėjimo vardas tik niekad jame nebuvusiam baisus. Kalėjimas tik iš viršaus pažiūrėjus žmogų papurto, o į vidų įėjus, sakau: kambarėlis ir gana. Kalėjimas, tai žmonių išmetoms: vagiams, apgavikams ir t. t. akademijai; ten vagiliukas įk štas už pavogimą peiluko išsimokina nuo didžiū vėgily, kaip užsėt ant arkluko; kalėjimai, už žmonių-ukininkų pinigus pastatyti, kasmetai pagamina Lietuvai po keletų šimtų gudrių „amatnikų“, kurie viską glemzdami, skriaudžia jau ir taip iš visų pusių skriaudžia mus ukininkus.

Kalėjimas veikėjams-rašytojams yra atilsio vieta, o man kalėjimas tik kambarėlis. Tad ir apžiurinėju tą kambarėlį Duryse mažutis langelis, bet geležimis apkaustytas. Grindis purvinos, oras sudvisęs; toliau „narai“, ant jų tyso suskretęs šiaudinis, o ant šiaudinio... kerši gyvoliukai vaikština. Tohau, beveik palubėje, langelis pinučiais, tarsi geležinėmis akėčiomis užraizgytas; pro juos taip maža šviesos įeina, kad valdžiai tarsi reikia pinigų už tą šviesą mokėti, jog stengiasi kuomažiau įleisti... .

Taip prabuvau toje „klabangėje“ apie porą valandų. Jau buvau besirengias patiesti savo kaulus ant narų ir susigiminių už keršais įnamėliais, bet kažin kas į duris pasitrynė, atidarė langiuką, — žiūriu: žemsgaris įkišo savo nurupusią nosį. Man į jį pa-

žiūrėjus, jis maskoliškai paklausė:

— Ar jūs norite iš čia išėiti, ar čia pasilikti?

— Kokis velnias, sakau, norės čia pasilikti. Kad aš, sakau, bučiau „keršasis gyvoliukas“, tai senai per plyšiu-ką bučiau išrėpliojęs.

— Na, tai „charašo“. Duosi „poltininką“ (50 kap.), tai aš iš čia išliuosuosiu.

Aš šokau derėties: penkioliką kapeikų pasiuliau, paskui 20, 25, 30, galiaus žemsgariui užsikietėjus pridėjau 50 kap. Jis tada duris atrakinio, mane išleido, išsivedė ant gatvės; ten stovėjo žydėlio vežimukas, tai mudu su žemsgariu ir dar tris žydėliai — „for“ į Vilka-viški. Pusrublį veržte-išveržė neva tai už nuvežimą. Vil kaviškyje kuone per visą miestą mane žemsgaris, pirma sa-vęs kardą atkišęs, varė pas pa-vieto viršininką. Žmonės tai matydami pirštais į mane rodė ir pusbalsių švagždėjos: gir-di, gerą žmogų policija never-rinė. Tai, girdi, ar koks jau cicilikas, ar arkliavagis! Nusi-beldėme į pavieto kanceliari-ją. Ten mane atgabenęs žemsgaris perdavė mano „užpėcė-tytus“ daiktus ir kažin kokį laišką, o pats išėjo. Kancelia-rijos valdyba prie manęs pri-statė kitą su branktu „dėdė“, kuris buvo bevedas mane į Vilka-viškio kalėjimą, bet man patikrinus, kad viršininkas mane dokumentus peržiurė-jęs paleis, nutarė laukti virš-ininko. Po valandai suskam-bėjo už durų pentinai; štai įeina viršininkas. Žemsgaris (dėdė) strakt! kai gaidys, ir aš atsistojau. Viršininkas į mane žvilgt-rėjęs nuėjo į kitą kambarį. Ilgą valandą girdė-jos už durų šiurenimas poper-rių, minėjo mano pavardę, kalbėjosi kažin-ką tai smar-kiai, tai pamaži, galiaus mane pašaukė. Įėjau. Pagal savo kasdieninį papratimą kaipo žmogui galvą tropsėiuką link-telejau, jis taipgi biskį knap-telejo. Išklausiėjo manęs:

kas aš toks, kur aš mokinausi, su koku tikslu keliauju. Man viską jam ant klausimų atsakius, atidavė visus mano poperius, pinigus, tik pasilikto, kaip jis sakė, peržiurėjimui dvi knygutė: 1) „Gyvenimo gabalėliai“ ir 2) „Pirmasis degtindaris“, žadėdamas po peržiurėjimui prisiųsti.

K. Stiklūs.

Kalbos dalykai.

Grynintojams lietuvių kalbos daug da reikės padėti triuso, iki reiškiats atskirs joje įsimašiusius slavizmus, nes įsigili-nus į slavų (kad ir vien tik rusų) provincijines kalbas ir tarmes, randi neišpasakytą daugybę žodžių, jų pačių reikšmėje ir ištarme, kaip ir lietu- viai vartoja. Taip nesena skaičia Melnikovo Pečerskio etnografišką apsakymą „V li-sach“, kur aprašo „prasėiočių“ kalboj XVIII ir XIX šimtme-čių vienuolynus. Apsakos teritorija imta iš dabartinių gub. Jeroslavo ir Kostromos, tarpe Rybinsko ir Vetlugos.

Autorius kalba dievotų-kai-miečių tarme, kame skersai ir išilgai randi lietuvių vartojamus žodžius. Aš čia keletą dėl žingeidumo privesiu. Pla-čiau interesuojantis lietuvių kalbos tyrinėjimu tepersiskai-tai minėtą veikalą „V liesach“ mėnesiniuose šių metų prie-duose prie savitraščio „Niva“ Petrapilė, ul. Gogolia, 22, B-vė A. F. Marks.

„Ret“ — „rieties“, barties, vaidyties; Kauno gb. Juž., užvest barnj; „rotba“ — užsikeikimas, prisiegavimas (rietybė), pav. „kad aš iš šios vietos neišeič“, „tesprogie man akis“ ir t. p.

„Tal’ka“, Viatkos gub. ir šiaurės Užvolgė — „tolika“, siulų verpalas (matkas), Juž. Matkas susideda iš 20 posmų, posmas iš 15 skirsnelių (čis-menok), skirsnelių 4 siulai aplink keturių volakčių ilgio Tokiu būdu visoj tolikoj yra 4,800 volakčių (aršinių-yardų).

„Motok“ Viatkos gub. žr. augščiau, — „matkas“ Južin-tiškiuos Kauno gub.

„Pasm“ Viatkos gub., — „posmas“ žinomas visoj Lietu-voj.

„Ritvina“ Kostromoj, — „riti-na“, „prasukos“ Juž. — išmuš-ta ant kelio duobė ratais, išritinėta, išriedinėta.

„Kosje“ Kost. — „kotas“ (dalgiakotė) Juž.

„Kriuk“ Užvolgė, — „kriu-ka“ Juž. — riestu galu lazda arba kablys įkalt sienon ru-bams sukabint.

„R. maška“ Užvolg. (zolė), „ramunė“ (Chamomilla vulg.) Juž.

„Deviasil“ (zolė) — „devy-niašylias“ (Inula helenium) Juž.

„Skoba“ — „klemka“, durų sukaba.

J. O. Sirvydas.

Doma: anarchistai eina!

(Foljetonas.)

Daugelis lietuvių, neveizint į „Kovos“, „Dilgėlių“ ir kitokių mūsų „geltonosios“ presos organų reksmus, toli gražu de-neišku: kas yra tie baisūs žmonijos nevidonai: „anarchis-tai“, „eserai“ (social-revoliuc-ionieriai), „maksimalistai“, ir kitokie istai, istai, istai—be-galo. Apie p. Baltrušaitį gerai žinoma, jis ilgai, tik nepasek-mingai vedė kovą su baisiaisiais Philadelphijos istais, susi-dedančiais net iš pustrčio as-mens; kad jis bijosi jų ir šven-tai saugojo nuo jų Liet. Soc. Sąjungą. Tas viskas gerai žinoma. Bet ar daugelis gir-dėjo apie jo kalbas ir aforiz-mus kaslink istų? Tai gi, tai gi: mažai girdėt—nebut nuo istų išganytu.

Iš jų didžiausiu atsidukse-jimu atsizymi didysis perser-gejimas, su kuriuo p. Baltrušaitis (pradėkim istoriškai!) kiekviename LSS. susivaziavi-me kreipiasi į savo pavaldi-nius su taip vadinamais „rap-portais“.

— Malonūs draugai! — skamba tuose istoriškuose rap-portuose—jūs, įstoje į sąjungą, da esate jauni, ir gerai neap-sipažinę su socialdemokratiš-ka etika ir taktika. Žinokite, kad jus tuojaus apsupns viduri-

niai priešai ir pradės įkalbi-nėti baises daiktus, kovoti prieš sąjungą. Iš jų vieną tai jau pagavau už uodegutes: jis gyvena Philadelphijoje. Pada-rytasis programos, kurį vos galima išskaityti, — o kaip gi? tas netikėtai pateko į mano rankas, ir kurį patalpinau sa-vo laike į savo organą, kad visi žinotų, jog Amerikoje yra ir kitokių gaivalų—priešų, apart socialdemokratų. Yra da taipgi trjs baises mūsų priešai; tie tai bus bene anarchis-tai, ar maksimalistai. Jiems tik ir ropi išgriant iš šaknų... sąjungą. Jūs jauni, nepraktiški; jūs galite lengvai pasi-duoti tų priešų gudrioms ir suvyliojančioms kalboms. Ma-no pareiga, kaipo atsidavusio jūsų tarno, persergėti jus, ma-lonūs draugai. Aš turiu išaiškinti jums, kas tie anarchis-tai.

(Taip kalbėjo iš burio, ir paskui užsilpė ant estrados augšta, sunykusi figura, išblyškusi veidu ir smailiai į visas pusis mirksinčiomis akutėmis).

— Malonūs draugai—pra-bilo vėl balsas užsilpęs ant estrados.— Jūs matote prieš save jūsų redaktorių, J. Bal-trušaitį... Čia protas... čia dešinioji ranka...

(Oratorius pirštas įtek-mingai dasilyti kaktos ir ištie-sia ranką.)

— Ir štai daleiskim sau, kad ant mano delno sąjunga. Anarchistai velniškai taikstosi nupusti ją... (oratorius parodo—lyg pučia.) Ir jei tik mes neapsižiurėsime, tad jie leng-vai, be baimės, gali prisartinti prie mano rankos ir... pffu!!

(Čia oratorius taip putė linkui ištiest s savo rankos, net pats paraudonavo.)

— Ir nėra draugų, ir nėra sąjungos (povaliai silpnėsiu balsu), ir nėra... jūsų redak-toriaus, ir nėra (visai užmoštu bal-u) Juozo Baltrušaitio.

Štai, malonūs draugai (smar-kiai), kas tie anarchistai ir kito-ki soc.-rev., ar priešai! Ti-kiuosi, jūs dabar supratote, kas jie per vieni, ir zinokite, kaip reikia jų saugoties!... —

Taip buvo vienamė pirmes-niam L. S. S. susivaziavime Panašius p. Baltrušaitis išda-vė raportus ir velesniuose su-sivaziavimuose. Jo nuomone, sąjunga, tai kvokstelė pukų — pustijos ir nėra!...

J. Baltrušaitis pratarnavęs paskirtą laiką—vienus metus, kad pasilikti išrinktu ant kitų metų, jis, vietoj išduoti tikrą raportą, pilnoj to žodžio pras-mėj, vėl apverkė štai ką:

— Malonūs draugai! Aš buvau kadaisiai rašęs, kad senasius rūmas buvo netikęs ap-sigyvenimui: nei rašyti, nei kvėpuoti jame nebuvo galima; o Bernotas pranešė, kad aš ponaitis ir, jei negalys dirbti, girdi, galiu pasitraukti nuo vietos, atsiras kitas, kuris gal- lės atlikti tą darbą, kaip kitas atlikdavo, dirbdamas daugiau ir sunkiau. Tai gi matote, draugai, kajtie mūsų priešai ra-šo! O aš ir dabar da negaliu pasitaisyti sveikatoje. Arba štai Sirvydas supyko ant manęs tik todėl buk aš laiškais in-trigas vedžiau, kad pasilikti „Kovos“ redaktorių. Va-

žagaras savo atsišaukime rašo, kad gyvenimas nesudrebėtų, jei aš išsyk iš jo pradingčiau. (Čia net ašaros akyse pasiro-dė.) Aš taipgi noriu gyven-ti, o jie nori, kad aš ding-čiau... Tai matote, malonūs draugai, kokie mūsų priešai... Pasi-gailėkite manęs... Pasi-gailėkite sąjungos... .

Raportas užsibaigė. Delegatus ant tiek gailestis apėmė, kad užbaigus skaityti „raportą“, kuogreičiausiai nus-prendė jį padėti į LSS. archi-va.

Daugelis delegatų buvo di-deli optimistai, ir pas juos kiekviename laike radosi atsakantis sumanymas.

— Nesirupink, mūsų redak-toriau, tikėk mums—mes ger-ai suprantame sąjungos drau-gus ir tuos biaurybes—prie-šus! Tu liksi išrinktu redak-torium ir ant antrų metų... .

Ir kada jau rinkimai pra-slinko, ir J. Baltrušaitis tapė išrinktu redaktorium, jis leng- vai atsidukso.

— Kodėl jūs mane rinkote, jei aš buvau negeras? Jūs manėte, kad aš pasiprovysiu? Aš ir ant toliau varysiu dar-bą ardymo, kaip man patinka. Bet visgi aš ištariu jums širdingą ačiū.

Panašias kalbas ir aforiz-mus paprastai kalba Rusijos činauninkai, ma-tydami gauti augštesnį činą, nors jie ir ne-tinkami plėtoti teorijoms.

Daleiskime sau, nors ir F. J. Bagočius, pradėjęs tarnauti pas presbiterių pastorius pa-prastu tarnu, o gal ir da kur „atsakantesnėje“ vietoje, da-siekė, skelbdamas panašius Baltrušaitiui aforizmus, SLA. prezidento vietą tik todėl, kad su jo f-nominališka paikybe negalėjo susitaikyti niekur ki-tur, nei presbiterių jerarchi-joj... .

Pasilikęs S. L. A. preziden-tu ir L. S. S. administra-torium, Bagočius dėlei „pa-vožnumo“ leido ant savęs pes-simizmą ir labai tankiai savo pranešimuose bei kalbose da-ro paženklinimą: „aš atsidavęs socializmui su dušia ir kunu; sąjungos finansai gerame sto-vyje.“ Ir niekas iš jo pavaldi-nių nedrįsta nurodyti jo ko-miškas klaidas. O jis ir ant toliau liekta persitikrinęs, kad jis t! rasi socialistas ir socia-lizmo judėjimo statytojas.

Pažiūrėjus iš šalies, tai iš-tikro pasirodo atsidavusiu so-cializmui su visomis keturio-mis. Kaip gi: skolina nema-žą sumą pinigų sąjungai pre-ą nupirkti ir prisizada per istisus metus sau algos neimti ir vis į skolą įrašyti, kurios jau ir dabar randasi virš pusant-ro tukstančio.

Tas išrodytų lyg symbolišk-u—vienyjimasi Bagočiaus su savo pavaldiniais; bet žvilgtė-rėjus iš kitos pusės pasirodo, kad gale metų visi pavaldi-niai, podraug ir sąjunga gali nepasijusti, kaip pateks į Ba-gočiaus kišenę... .

Da didesnį įtekmingą sym-bolą to ypatų vienyjimosi prie-sąjungos galima matyti Balt-rušaitio polemikoje su „istais“. Matyt jis, rašydamas polemi-kas, kairiojoj rankoj laiko de-gančią žvakę ir kada ji užges-ta, tuojaus pribėga burys pa-

*) Ne su visais išvedimais p. A. K. sutinkame, ypač antrosios eilios smulkmenose, bet duodami laisvą pagrindą syki pakeltam klausimui, talpiname ištais. — Red.

valdinių ją uždegti. Jis tame mato jų įsitikėjimą. Kad atrasti tą įsitikėjimą, reikia mokėti sutaisyti iš tų raštų simbolišką salotą, kuris tikty pavaldiniams. Sekretas ypatingojo skonio tame salote randasi fakte, kad p. Baltrušaitis sutaiso putrą iš mišinio „J. B.“ etiškos os ir „Z. A.“ taktiškosios garsvyčios ir paskui deda į ją žievę juodos duonos, česnakų ištrintus. Symbolizmas aiškus: mišinys „J. B.“ etiškosios su „Z. A.“ taktiškosios garsvyčios, reiškia—etiškai-taktiškas „socialdemokratas“, ergo: netinkantieji su jų etika ir taktika, teisingiau tariant—nuomone, tai anarchis-tai ir social-revoliucionieriai. O sylyg jų išvedžiojimų soc. rev., visvien ką chuliganai; žievė juodos duonos—tai sąjungos nariai (tikriau sakant—pavaldiniai); česnakas—pastorius F. J. Bagočius, gelbiantis L. S. S. ir save finansais.

Doma: anarchistai eina! Bet kame jie yra? Atsakyk, krikštytas lietuvi, jei jau pamatei juos...

A. Žagaras.

tu ir laikraščių kompletus; nepaliko nei „Aušros“ kompleto. Nors man buvo labai gaila, bet negalėjau gelbėti, kartu ir apie tave teiravosi. Aš kaip tik gaunu tavo laiškus ir laikraščius, tai tuoj turiu skubyt deginti, nes negaliu jų laikyti.

Duokite labas dienas visiems mano draugams, kartu visiems pirmieviams, ir prašyk jų kenčiančios Lietuvos vardu, tegu neužmiršta savo brolių ir vienuolaučių, kurie kenčia kalėjimuose už žmonijos laisvę ir tegu remia, kiek kas gali, vieningai pirmievišką laikraštį „Lietuvos Ukininką“, nes kartu su valdžia siunta ir klerikalai, kurie dabar reakcijai pakilus įgavo viršų.

Su meile tavo brolis
Vladas.

Mums rodos, kad gerbiamas mūsų korespondentas labai pertamsiai piešia savo apylinkės sąlygas. Valdžia visuomet trėmė, tremia ir tremis savo pavaldinius, ypač lietuvius, už kiekvieną pasikrutinimą prieš laisvę. Ar gi dėl to ir visai neberekėtų žmonėms krutėti? Anaipol nei! Nereikia duoti baimei didelių akių. Už laikraščių skaitymą žmonių bausti negali. Gali areštuoti, gali gązdinti, gali vieną—kitą net kalėjimui laikinai pasodinti, bet negali prazudyti žmonių vien už tai, kad jiems kas nors iš Amerikos laikraščius prisunčia. Jeigu ką areštuoja, tai ne už laikraščių jiems siuntinėjimą, bet už ką nors kitą, ką buvo kalbėjęs, daręs ar veikęs, kas policijos akį atkreipė ant savęs. Todėl gązdinti ir patarti amerikiečiams nesiuntinėti lietuviškų laikraščių saviems, nėra ko.—Red.

Doma: anarchistai eina! Bet kame jie yra? Atsakyk, krikštytas lietuvi, jei jau pamatei juos...

A. Žagaras.

Mums rodos, kad gerbiamas mūsų korespondentas labai pertamsiai piešia savo apylinkės sąlygas. Valdžia visuomet trėmė, tremia ir tremis savo pavaldinius, ypač lietuvius, už kiekvieną pasikrutinimą prieš laisvę. Ar gi dėl to ir visai neberekėtų žmonėms krutėti? Anaipol nei! Nereikia duoti baimei didelių akių. Už laikraščių skaitymą žmonių bausti negali. Gali areštuoti, gali gązdinti, gali vieną—kitą net kalėjimui laikinai pasodinti, bet negali prazudyti žmonių vien už tai, kad jiems kas nors iš Amerikos laikraščius prisunčia. Jeigu ką areštuoja, tai ne už laikraščių jiems siuntinėjimą, bet už ką nors kitą, ką buvo kalbėjęs, daręs ar veikęs, kas policijos akį atkreipė ant savęs. Todėl gązdinti ir patarti amerikiečiams nesiuntinėti lietuviškų laikraščių saviems, nėra ko.—Red.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Ispanija. *Republikonų revoliucija.* Neapmilytas valdžios žingsnis iššaukė visai sau negeistinus liaudies sukilimus. Kaip jau žinoma iš laikraščių, Ispanijos kapitalistams atsirado pavojus Marokoje: murinai, savo valdžios padrašinami, pradėjo naikinti jų kasyklas ir atgal keletas savaičių nužudė tris ispanus darbininkus. Ispanų valdžia sumanė Moroką už tai nubausti su kariuomenės pagalba ir pradėjo rinkti atsarginius kareivius. Liaudis tam emė priešintis, neleisti savo jaunuomenės. Tą proga pasinaudojo republikonai ir po priedanga protestų kariui su Maroka, iššaukė revoliuciją, su tikslu išvėsti monarchiją, o įsteigti respubliką. Sukilimai užsiliepsnojo po visą Kataloniją, ypač Barcelonos rėdyboj. Minios ginkluotų revoliucionierių miestuose užpuolė valdžios namus, prašalino urėdninkus, taip gi kaip kur apdaužė vienuolynus ir bažnyčias už rimimą valdžios. Šitoje srityj apšaukta karėstovis. Valdžios kareiviai varo baisias revoliucionierių skerdynes; anot laikraščių, be teismo esą jau sušaudyta 1,000, o 25,000 sužeistų ir areštuotų. Vienok dabar jau pradėjo kilti ir kiti kraštai. Geronoje

esą jau iškelta republikonų vėluva, o karaliaus šeimyna pabėgusi užsienin.

Rusija. Nieko nėra amžino po saule—taigi ir paskutinė Rusijos reakcija to priežodžio neišvengė. Žiurint į 3-sios Damos nuveiktus darbus matėsi juoda naktis, tamsybės viršus, bėgimas valstybės vežimo atpakaliu į pakalnę. Vienok jau kitokis vėjalas pradeda papukti. Paziūrēt tik reikia į dabar einančius žiemietijų rinkimus vidurinėje Rusijoj: apsilvilia jaisiais nebetik juodašimčiai, bet ir spalvininkai. Visur ima viršų kairesni elementai. Maskvos gub. visur perėjo pirmieviai; net Bessarabija, juodašimčių sostinė, išsiuntusi Dumon Puriškevičių, Sinadino, Kruševaną—dabar pasidavė radikalų įtekmei. Kišenevo apskirtyj, juodašimtis Sinadino, matydamas vieną po kito reakcijos kandidatus nupuolant, patsai savo kandidatūrą atšaukė.

Žemietijos Rusijoj—tai politiškas oramieris (barometras) ir jos dabartiniai rinkimai aiškiau negu viskas liudija, kad Rusijos liaudyje vėl suzanda didelės srovės prieš laisvę ir konstitucijos.

Iš Lietuvos.

Udrija, Suv. gub. (Mūsų kor.) „Žiburio“ vakaras. Užmaskiruotas. „Ponas ir Muzikai“. 27 birželio, Udrijoj, „globėjais“ vietinio „Žiburio“ skyriaus, irengtas tapo vakaras. Lošimui pasiskyrė žinomą dramą 5 akt. A. Gužučio „Ponas ir Muzikai“, lošė gi—ką kitą, nes... „Ponas ir Muzikai“ irengėjų visiškai sutrumpinta ir perdirtbta: išmesta, kas abelnai buvo svarbu, o įdėta, kas rengėjams išrodė „svarbiau“; pav: pas autorių dramos A. Gužutį, nėra jokio pasityčiojimo Magerskio iš „Dievo galybės“—čia gi... Magerskis I veiksmė dasizinojėš nuo Alaburdos, kad Liudyte tuoj bus pasijį, pinigai ir gi, ir galės linksmi važiuoti į Varšavą nudžiugęs kalbėjo: „Dievas, Dievas, kas tas Dievas?! švilpk, pakol jaunais! pase... nei. nebus laiko!... Ehe... Albertas ne durnas... da ne vienai mergaitei šiam valsčių „nuskins vainiką“ ir padarys ką nori, su kuom tik nori, ir pažūrėsiu... ką gi tas Dievas man padarys“,—o galas likimo Magerskio žinomas: neteko dvaro.—Magerskiui mat „parodė“ Dievas, ką jam gal padaryt.—Viskas suversta buvo ant „Dievo galybės“, o ne ant santykių pono su muzikais.—Tat lošė ne „Ponas ir Muzikai“, o užmaskiruotą tokiu pat vardu veikalą. Dramų rašytojai mat turi taip rašyt, kad tikty „Žiburio“ vakarams...

Tai protams... Suzadinimui gi širdies pasinaudojo daina. Sugiedotos tapo gal kokios 12 dainų, kurios nieko bendro su svarbesniais šių dienų klausimais neturi ir negalėjo turēt:—Tas da nieko: tai tikslas įrengimui vakaro. Bet įrengėjai vakaro gy-

nėsi jo, darodydami (ant scenos viešai), kad tai ne „Žiburio“ esąs vakaras, kad „Žiburys“ ne ant tiek esąs turtingas „kad galėtų net visą chorą“ užlaikyt ir t. t.—Ginas savo darbo. Matyt jaučiasi nešvariai jį apdirbė. Jeigu su tikru apšvietimo tikslu būtų rengiami „Žiburio“ vakarai, tai kam turēt Udrijos „Žiburys“ ginties įrengimo to vakaro?—

Viršų scenos buvo pakabinta lira, o iš šonų jos, gražių kvietkų litaros „L. V.“; ant bilietų gi buvo „Lietuvių Vakaras“; tuomtarpu tai buvo ne „Lietuvių Vakaras“, bet „Žiburio“. Nei viens tikras lietuvis negal pripažint prijautimo tam vakarui, duodant jam „Lietuvių Vakaro“ vardą.—Dauguma griežtai prieš tai protestuoja.

Loškai ir giesmininkai (vyrai ir moterj iš vietinio jaunimo) roles savo išpildė abelnai labai gerai. Tik vakaro tikslų turbūt ir šiandien da niekas nežino, nes: 1) ne loškai įrengė 2) nepriguli jie nei gi į „Žiburio“ draugystę ir 3) nebuvo įrengęjį samdyti. Ne stebėtina, kad duodasi patamsiais vedžioti neapšviestėni, bet kad tarp jų buvo ir keli „apšviestėni“ (mokytojai ir taip kiti) tai jau yra trijūmfas „Žiburio“ skyriaus globėjų-diplomatų, kurie meiliai prisikalbina ir pasinaudoja savo tikslams—kovai su pirmievybe.

Vergas.

Mariampolė. Šviesiečių dalykai. Parėjo žinia iš Varšavos, kad general-gubernatorius šitaip paskyrstė šviesiečiams bausmes: I. išsikraustyt iki bus sustiprinta sargyba, iš Suvalkų gubernijos—1) Naruševičiui, 2) Ambravevičiui Juozui ir 3) Stankevičiui nuo Višakio Rudos; II. išsikraustyt iš Lenkijos, iki tenai sustiprinta sargyba: 4) Bagdonui, 5) Bliudzinskui Jurgiui Pilviškių d-rui, 6) Kraučionui Pranui, 7) Milčinskui Veronikai; III. išsikraustyt 2—3 metams į tolymesnes gubernijas—8) Ake-laičiui Juozui, 9) Ciplijauskui Liudvikui, 10) Griniuvienei Joanai, 11) Griniui Kazui, 12) Kačergiui Juozui, 13) Leveckui iš Naumiesčio, 14) Švedui Jeronimui, 15) Rimšai Juozui, 16) Verbylai Andriui, 17) Vitkauskui Petriui ir 18) Savanjakui. S. Stiemis pastariems, III skyrius, galutiną nusprendimą duos Vidaus Dalykų Ministeris, t. y. Policijos Departamentas. Apart to, 19) d-rui Jonui Staugaičiui ir 20) Dabašinskui už bausmę paskaityta tie keli mėnesiai, ką jie buvo kalėjime persėdėję. Be to, dar Pukas, Marcinkevičius, Eidukaitis, Stankevičius Didvydių, nors ir turėjo kalėjime sėdėti, bet išrastė ne kaltais.

X.

Mariampolė. VI. 10. Ant antro varsto nuo Mariampolės pas ukininką Joną Bliudzijų du žandarai ir 7 žemsargiai padarė krata, rado daug knygų įvairio turinio legališkių, rusių ir lietuviškų ir 7—8 sv. lenkiško šrifto vartojamo knygų apdarytojų. Visą sudė-

jė į maišus nusigabeno į Mariampolę, nesustatę jokio protokolo. Per tardymą VI. 20 d. viršininkas sakė, buk visas knygas apie 400 išsiuntę į cenzurinį komitetą. Klausinėjo, ar nepažįstą kokio-tai Aleksos.

Per keletą paskutinių savaičių Mariampolės žandaras Kislinskis padarė daugybę kratų ir sudėjo į kalėjimą apie 16 žmonių, kaltindamas pri-gulėjime prie social-demokratų partijos. Jieško, kas ir kur spauzdina slaptą laikraštelį „Darbininkų Žodis“. Be to per tyrinėjimą pasirodė, beesą nežinomą būdu tyrinėtojų rankose laišakai, dar nedaėję į savo paskyrimo vietą.

M.

(„Liet. Ukin.“)

Žemiečių įstaigos Lietuvoje. Žinios ir visokia medžiaga, reikalinga žemiečių įstaigoms įvesti Vilniaus gubernijoje ir visoje Lietuvoje, skubiniai renkamos. Rudenį, susirinkus Dumai, žemiecium įstaigų suma numas žadama įnešti Dumon pačioje pradžioje. Užtat žinios turinčios buti surinktos ligi liepos 10 dienos ir išsiųtos Peterburgan. Tam tikra komisija darbuojantis nuo 9 val. ryto lig 9 vakaro. Miesteliuose ir valsčiuose žinias renką žemiečių viršininkai ir policija. Darbai pagreitinti siunčiama esą į Vilniaus gub. keli valdininkai, kad parodytų, kaip tos žinios reikia rinkti. Žemiečių įstaigų Lietuvoje tokiu basianti ypatybė, kad į jas beluominiai valsčiai, be kitų rinksia dar po kelius patarėjus.

Vagonai kaliniams vežioti. Vasaros vakarų geležinkelis ketinąs įgyti naujus vagonus politikos kaliniams vežti. Įeiti į vagoną tebusianšios tiktai vienos durj, langai busia labai maži ir augštai, pačioje palubėj, kad kaliniai pro juos neišsoktų. Vagonų vidus nebusias pirtvertas, kad sargai galėtų matyti visus kalinius, ką jie daro. Vagonai busia sujungti su garvežiu tam tikru prietaisu, kad traukinys greitai but galima sustabdyt.

Kiek žmonių moka rašyti ir skaityti? Kauno gub. mokančių rašyti ir skaityti esą maždaug 53—54% (nuo šimto). Mokančių rašyti ir skaityti pervs daugiau esą Panevėžio apskr.—64 žmonės nuo šimto; paskui Telšių apskr.—54%; Ezerėnų ir Re-seinių—po 53 nuo šimto; Ukmergės ir Šiaulių 52% ir Kauno 45%. Valstiečių pinigais laikomų mokyklų daugiausiai esą Ezerėnų apskr.—po 55; mažiausia Kauno ir Telšių—po 37. Viena mokykla gubernijoje esanti tiktai 4,133 žmonėms, delto kiekvienoje mokykloje turēt buti po 318 vaikų.

Nežinomas urvas. Netoli Vidienišio (Viln. ap.) yra p. Karablikovo dvaras Baltadvaris. Per lenkmetį išdas jį atėmęs iš moterų vienuolių. Sali-p dvaro yra nedidelis apžėlęs kelnelis. Viename kelnelio šone esančios geležinės durj į kažin-koki urvą. Durj stipriai uždarytos, jeiti negalima. Viršų du-

ry esąs nedidelis langelis, pro kurį galima butų įlįsti. Įmetus pro langelį akmenį, gir-deti, kaip jis laiptais rieda žemyn kaž-kur į gilybes. Žmonės pasakoja, kad ten esą daug turtų ir senovės daiktų.

Pasvalis (Pan. ap.). Po ilgos giedros užėjusi didelė audra su griaustiuiu, vėtra ir ledais. Ledai išmušę žieminius ir vasarinius javus, vėtra laužiusi medžius, plėšusi stogus, o Simonijų sodžiuje sugriovusi naują daržinę. Nuostolių esą daug. Kalbama, kad japonai jau senai pradėję apsidraust nau audrų; juk ir mūsų žmonės galėtų taip-pat daryti.

Vaska (Pan. ap.). Mece-leniškių kaime gyvenusi dvi seseri. Jiedviem brolis parsiusdavęs iš Amerikos kasmet po 35 rub. Vyresnioji sesuo buvusi serganti ir vaistams išleidavusi daug pinigų. Mažesnioji seserei tat nėtikdavę. Parejūs iš Amerikos pinigams, mažesnioji sesuo paprašiusi vyresniosios eiti kartu atsiimti pinigų; kelyje drožiusi akmeniu jai į galvą, burną ir akis apļiejusi vitrijoliu. Pamačiusi atvažiuojant žydus, sprukusi miškan. Atrasta ją pačią pasikorusią medyje. Še tau pavydo vaisiai.

Valdiškos blaivybės įstaigos—arbatnamiai Panevėžio apskirtyje busiančios panaikintos. Arbatnamiai buvo: Panevėžio priemiestyje, Krakinavoje, Linkuvoje, Želmyje, ir Biržuose.

Kliuvo. Netoli nuo Suvalkų, Turtulio dvaro nuomininkas, išėjęs naktį oran, išgirdo daržinėje bildesį. Manydamas, kad tai vagis, jis pasisaukė tarną; pasiėmusiu brauningus, nuėjo žiurētų. Saukiant—„kas“—nieks neatsiliepė. Pradėjęs šaudyti, pasigirdo baisus rekšmas, ir iš daržinės išbėgo du karčėmų prižiurėtoju (kaip ir akcizniku). Pasirodė, kad trj karčėmų prižiurėtojai, niekam nieko nesakę, buvę užėję į daržinę jieškoti kontrabando. Vieną jų nuomininkas nušovęs ant vietos. Nuomininką buvę suėmę, bet išsiaiškinus, kaip atsitiko, paleidę.

Stračiūnai (Suv. gub.). Šį pavasarį ukininkas Blazyka kasęs šulinį. Jis iškasęs lig 10 sieksnių gilumo, bet vandens nebuvę. Vyresnysis 30 metų sunus įlipęs į šulinį pažiurėti, bet nebesugrįžęs, pasikiau įlipęs antras 22 metų sunus. Nesulaukdamas nuo sunų jokio ženkle, nusileido į šulinį ir pats senis tėvas, 61 metų ir jis prazuvo. Pasilikusieji viršuje nebeišmanė ką daryti. Atsirado vienas drąsesnis. Jį parišo ant virvės ir pradėjo leisti žemyn. Neda-leidus nei lig pusės šulinio, tas žmogus persivertė, paliko kojos augštyn, galva žemyn nusvirusi. Pradėję traukti atgal, bet ištraukę jau nebe-gyva. Tėvas su sunum tebėra šulinyje. Ten buta siera gazo.

Automobiliai. Tarp Suvalkų ir Mariampolės pradėsią važinėti automobiliai. Pirmame automobilyje važiavusi

komisija su vice-gubernatorium kelio tiltų tyrinėtų. Kasdien automobiliai pradėjo vaikščioti nuo liepos 1 d.

—Birželio 14 ir 16 dieną le-dai apie Rokiškį labai išmušę javus. Paupės, Miškinių ir Diliškių nei daržovių nebėlikę.

Apie Simonis (Ukm. apsk.) taip gi labai išmušę javus; rugius žmonės nupiovė.

S. Z.

Laiškus peržiūrines. Jeigu laiške yra kas norint siunčiama, tat reikia apmokėti; o kad tokių laiškų žmonės daug siunčia į Ameriką ar kur kitur, vyriausioji krasos ir telegrafo valdyba, susitarusi su pinigyno ministru, liepianti tokius laiškus pristatyti į muitinę. Muitinė turėsimasi pasikviesti žmogų, kuriam yra siunčiamas laiškas, ir tuokart jį atplėšti. Užtat, kad tokių keblumų neišeitų, reikėtų geriausiai atiduodant krason apmokėti visokius mokesnius už siuntinius.

Taupymo kasos. Ligšiol, įdėjus į taupymo kasą pinigų, pagal vienos knygelės vienu kartu negalima buvo daugiau atsiimti kaip 100 rub. Dabar truputį palengvino — galėsią atsiimti lig 200 rub.

„Kraja“, lenkų savaitinis laikraštis, Peterburge, sustojęs.

(„Viltis“.)

TARP AMERIKOS LIETUVIŪ.

Brooklyn, N. Y.

Liepos 28 d. Tautiško Namų sėtainingėje atsiuvo viešas susirinkimas arba konferencija, sušaukta Lietuvių Apšvietos ir Mokslo Draugystės rūpesčiu. Tikslu konferencijos buvo apkalbėti apie pradėtusius lietuvių surašus — statistiką, kuriuos sumanytoju yra kun. Žilinskas. Konferencijon pribuvo 16 įgaliotinių nuo įvairių lietuviškų draugysčių, taipgi buvo atėjusių ir pašalinių ypatų — iš viso dalyvavo konferencijoj apie 40 žmonių. p. Petrasška atidavė susirinkimą, po tam p. Balčius priėmė įgaliotinių mandatus ir po persaukimui pasiuntinių vardų išrinkta tvarkos vedėjai: pirmasėdžiu J. Kačergius, raštininku A. Andriukaitis. Užėmus vedėjam vietas tapo užklausta: ar ir pašalinės ypatos gali gauti balsą? Išreiškus keletui savo nuomonę, pasirodė, kad visi įgaliotiniai sutinka ir pašalinius prileisti, kadangi toks dalykas interesuoja netik pavienius, netik rinktinės kokias organizacijas, bet kiekvieną abelnai lietuvių.

Toliaus peržiūrėjus pusiųtas kun. J. Žilinsko surašų blankas konferencija išsireiškė, kad tokios blankos nėra atsakančios tam tikslui, nes pagal jose esančių rubrikų vedamas surašas lietuviškos liaudies mažai galės atnešti mums, kaip tautai naudos, ir toks darbas pagal kun. J. Žilinsko sutvarkymą esąs bergždžiu, net visiškai nereikalingu. Ir paleidęs balsavimą vienbal-

siai tokios blankelės atmeta.

Apie pačius surašus plačiai apkalbėta ir prieita prie išvėdimo, kad jie yra reikalingi; bet tokie surašai turėtų būti daug pilnesnėje formoj, kad iš jų būtų galima matyti kaip veidrodyje abelną Amerikos lietuvių gyvenimo pobūdį, o netik kad žinoti, kiek. Buvo manyta išnešti rezoliuciją parodymui nepilnumo dabartinių kun. J. Žilinsko rubrikų, bet tas atidėta sekančiai konferencijai. Išrinkta komitetas iš penkių ypatų platesniam apdirbimui viso dalyko. Šis komitetas sekančioj konferencijoj turės perstatyti, — ką nuveikė, ir jeigu konferencija užtvirtins, tad pasidalyti žinioms — mintimis, per lietuviškus laikraščius su visais Amerikos lietuviams.

Dar—Bus.

Wilson, Pa.

Pradėjus truputį geriau eiti darbams, suplaukė į čia daugiau ir lietuvių. Čia yra didų dirbtuvė, kurioje vien lietuviav tedirba — uždriba nuo \$1.60 iki \$2.00 už dešimtį valandų. Uzdarbūs lietuviav praleidžia smuklėse. Apšvietos reikalais nesirupina. Kalbinančius užsakyti laikraštį vadina šliuptioniais. Yra kuopa S. L. A., bet tamsunėliai šlykščėjų šlykščėjanaisiais žodžiais išvardžioja jos sąnarius. Yra dar susisėpimo dr—stė Šv. Jono, bet persisunkusi fanatizmu susirinkimuose nutarė išmesti sąnarius, kurie neatliks ausinės.

Atlikęs Ausinę.

New Britain, Conn.

(Nuo mūsų korespondento.)

Nauja „Amerika pirtyj“ 26 liepos tarpe vietinių lietuvių perbėgo nepaprastas trukšmas — tulas Ant. Pitkauskas, paėmęs nuo kito lietuvi (rubsiuvio) A. T. moteries \$1000, prasišalino. Pitkauskas pirmiau sako kalbinęs pono A. T. moterį, kad ji savo vyrą nudėtų, bet tame nepelnes, kalbino, kad su juomi palėgtų. Moteriškė ant to sutiko, išėmė iš banko savo vyro pinigų, kurie jos varde buvo padėti ir visus Antanui atidavė, — šis žadėjo ant rytojaus ją pasiimti ir sykiu palėgti. Teisybė, kad jis tai pabėgo, bet suvilgtą moterį užmiršo pasiimti — Tai nauja „Amerika pirtyj“... A. Pitkauskas yra barzdaskutis, 26 metų, baltas gražaus sudėjimo, vidutinio ugio. Kalba angliškai ir biskį lenkiškai. Vertėtų smailuzio apsaugoti...

Tą—pat dieną kitas panašus atsitikimas buvo pas lenkus. Tula M. Musikiutė (lenkė) šoko tvenkinin norėdama prisigirdyt, bet su laiku kažin koks žmogus išgelbėjo. Priežastis privedusi mergaitę prie saužudystės, tai nevidonas numylėtinis, kurs išviliojo vargšės merginos sunkiai sutauptų pinigėlių \$500 ir dingo. Mergaitės ir moteris! Tai jums pamokinimas būti atsargesnėmis nuo širdžiedžių ir prigavikų...

Brooklyn, N. Y.

Kad Brooklynio lietuviav ima žymiau ir sparčiau kru-

tėti, apie tai liudija jų gantankiai sukviečiami viešni susirinkimai. Vienok, kokius vaisius atneša ar da atneš tie jų sukviečiami tai atskirų, tai susivienijusių draugijų susirinkimai, — jau iškalno atsi-prašau gerb. skaitytojo, — neapsiimu spresti. Štai vieną iš tų susirinkimų ir kokie sumanymai jo posėdyj tapo išnešti, nors ir trumpai tečiaus aprašysiu. — Liepos 25 d. Tautiškam Name buvo kelių bent tuomtarpu susivienijusių draugijų konferencija, kurioj dalyvavo, va, šios draugijos: Lietuvių Moterų Progresiviškojo Susivienijimo kuopa, Lietuvių Apšvietos Draugystė, ir 19-ta, 52-ra ir 83-čia LSS kuopos. Sumanymai busiančiai rugpjūčio 29 d. konferencijai apsvartymui ir apdirbimui tapo išnešti sekanantieje: 1) Įsteigimas pradirės lietuviškos ir angliškos kalbų mokyklos su apmokamu mokytoju; 2) Įteigimas abelno knygyno — nusamdant tam tikslui kambarį, užsakymas knygų ir knygiaus nuskyrimas; 3) Apkalbėjimas ir išdirbimas taisyklių lietuvių supazindinimui su sceniškąja daila (vaidinimais, dainomis ir muzika); 4) Apsvarstymas laisvos paskaitų ir referatų platformos. Toliau, yra išrinkta šios konferencijos komisija, kuriai nurodyta — apdirbti atsišaukimą ir išsiuntinėti visoms vietinėms ir apylinkės draugijoms užkviečiant jas dalyvauti busimoj konferencijoj.

Rugpjūčio 6 d., kaip teko patirti, mūsų gerb. dainius, p. M. Petrauskas, skaitys referatą ant temos: „Muzika senojo svieto — rytinių ir laukinių tautų“.

Bet apie tai galėsiu parašyti tik vėliau.

Menkutis.

Vietines žinios.

— Ant kampo So. 3-čios ir Bedford ave. Williamsburge pradėjo griauti senai apleistą bažnyčią, kur statys 6 lubų namą. Šita bažnyčia turi ypatingą savo istoriją. Statyta 60 metų atgal priklausė universalistų sektai, kuriai pranykus bažnyčia pasiliko ant rankų pastorio Whyte. Šitas pastoris užsiėmė davimu „bėgtuvių“ šliubo jaunavedžiams. Jis keldavosi vidurnaktį ir surišdavo pabėgusius nuo tėvų vaikiną su mergina; tankiai netik negaudavęs užmokesties už darbą, bet suvenčiatvotiems duodavęs ir ant kelio. Nei vienas kunigas Amerikoj nesujungęs tiek jaunimo, kiek Whyte. Jis jau 12 metų atgal pasimiręs.

— 24 d. liepos atvyko iš Europos mūsų pagarsėjęs artistas—muzikas p. M. Petrauskas. Jis žada kokią porą sa vaičių užtrukt Brooklynje ir perskaityti referatą. Tuomtarpu p. P. apsisotojo pas p. M. W. Bush (Bučinską) Port Washington, jo vasariniam gyvenime, biskį atstui nuo (Ziurėk ant 6-to pusl.)

SENATVĖ

(Elegija.)

Jau saulė už kalnų žemai nusileido,
Ir oras pritvino drėgnumos;
Prakaito lašai jau nudžiuvo nuo veido,
Nebegirdėt paukštelių dainos.
Tik vėjas retkarčiais pušyne dusauja,
Išleisdams paskutinį kvapą —
Su kaitriąja saule kovoti paliavja,
Įžengia į naktinės tylos jau kapą.
Žiedeliai sužioję lapelius alsuoja
Ir snaudžia tarpe aromato,
Ir visa jau gamta atilsiu kvėpuoja,
Tik vienas upeliukas atilsio nemato.
Jisai savo giesmės niekad nenutraukia —
Ar naktis, ar diena, ar rytas;
Be atilsio bėga, dainuoja ir šaukia, —
Pergalėdams kliutis, visad valioj tvirtas...
Senai jau jo gaidą buvau begirdėjęs —
Prabėgo gludumuos daugel ilgų metų...
Tik dabar šių vietų prilankyt atėjęs
Atsiminiau dainą kada tai girdėta.
Senai... čia pašlaitėmis, po girių medžiojau,
Ir upelio gyvunus gaudžiau;
Čia jauną mergelę už rankos vedžiojau,
Ir žirgus ganydamas nuvargęs snaudžiau.
Tankiai tas upelis mane atgaivino,
Kaitroje oro, savo vėsa,
O tas pilekšnis į mintis skandino,
Nes jis praeties amžių kvėpavo dvasia.
Tada priešais mane žibėjo ateitis
Spinduliais idealškumo!
Aušo skaiti diena, tvirta buvo viltis,
Netruko pajėgų ir dvasios ramumo!...
.....
O dabar aplankau aš tave, tėvyne,
Gyvenimo metų palaužtas!...
Gal jau neb'kvėpuosi netrukus, krutine?
Ir... paliksiu kapų prieglobstin pagautas...
Čion tavo vėjeliu mano dvasia minta,
Kur žydi žiedai išsivystę...
Ant veido raukšlėto ašara nukrinta,
Prisiminus man šviesią mano jaunystę...
G. B. Raitelis.

Cukrus, kaip maistas.

Paskučiausi tyrinėjimai parodė, kad cukrus lošia labai svarbą rolę, kaip maistas. Jis labiausia tvirtina raumenis. Todėl žmonėms, dirbantiems sunkiai fiziškai, o taipogi ir vaikams yra būtina reikalinga vartoti nemažai cukraus. Laboratorijos yra tame dalyke bandę ant gyvulių. Arkliams vežiojantiems sunkenybes yra duodama cukrus, ir tas juos labai sustiprina. Vokietijoj pilsusiemis kareiviams yra duodama daug cukraus. Dėlei to saldūs valgiai, k. v. saldainiai, konfituros ir k. neturi būti skaitomi išdykumo—išlepimo valgiais, bet kaip svarbus ir būtina reikalingas maistas. Saldūs valgiai turi būti vartojami kuotankiausia. Dabar Vakariniėje Europoje kiekvienas žmogus suvartoja kasmets 25 svarus cukraus, tuomtarpu su didele nauda kiekvienas gali suvartoti 1 ar 2 svaru cukraus ant dienos. Vartokite cukrų — jis sustiprins jūsų raumenis.

Žinoma, reikia vartoti valgius su grynų cukrum. Ypač Amerikoje pigiosiose restoracijose ir šiaip pigiai pardavinėjamuose saldainuose (kendėse) ir k. tam panašiuose dalykuose, vietoje cukraus yra vartojamas 400 syk saldesnis už paprastą cukrų *sacharinas* (cukrelis). Sacharinas yra labai kenksmingas ir nuodingas. Tokių valgių, su sacharinu sutaisyty, reikia vengti. Reikia valgyt tik tokius valgius, kurie sutaisyti su grynų cukrum. Geriausia, kad tokius valgius gamintų namuose, nes restoracijose norėdami gauti daugiau pelno, vartoja vietoje cukraus sachariną, kuris mat daug pigiau jiems apsieina.

K. J. Baronas.

UŽSIRASŲKITE

„VIENYBĖ

LIETUVNINKŪ“.

Kritika ir bibliografija.

Ponaitis. *Parašė Uida. Apysaka iš anghų vaikų gyvenimo. Vilnius. 1908. Juoz. Zavadskio spaustuvėje ir jo lėšomis. Puslapių 27.*

Knyguteje autorius parodo, kaip pavėkslėlyje Jonukas Muzikantas, kad labai negerai daro tie tėvai bei auklėtojai, kurie savo vaikus laiko uždare tamsybėje, neduoda jiems apšvietos, mokslo, laisvės; suvaržo vaikų dvasią, protą ir visą kūną; priverčia auklėtojai vaikus prie nuodimo ir tokiu būdu ne kartą įvaro jiems ligą. Tik silpnėsniai vaikai tokią auklėjimo sistemą iškenčia; gabūs gi iš prigimties vaikai tokių auklėtojų neužganėdinti, išbėga iš namų, ir gyvenimas tokių lieka nelaimingas.

Knygelė lengva skaityti, nes kalba ir spauda graži.

Malunas. *K. Barancevičiaus apysaka. Pagal rusišką vertę Pranas S—lis. Vilnius. 1908. Juoz. Zavadskio spaustuvėje ir jo lėšomis. pp. 23.*

Apysaka nuosekli ir tamsiai skaudi kaip ir visas gyvenimas Rusijoje. Ji paimta iš tikrojo atsitikimo, kuris parodo sąžinės stoką pas turtinuosius pramonikus, kurie visa širdžia yra prisirišę prie pinigų, o tas žudo žmonių darbininkų laimę ir gyvybę ne vienlinkiais skaitliais, bet pluoštais. Knygelė verta perskaityti, nes parašyta rimtai ir įtikinančiai. Vertimas gana geras.

Vikrus vaikas. *Bjernsono apysaka iš norvegų gyvenimo. Vilnius, 1908. Juoz. Zavadskio lėšomis ir jo spaustuvėje, pp. 30.*

Pastaruoju laiku pas mus, amerikiečius, buvo daug laikraščiuose kalbėta apie mokyklas ir mokinių budus. Šioje knygeleje kalbama, koks yra paprotis pas norvegus: ten neturtingas, o gabius mokinius ir mokines yra paprotis leisti į augštesnius mokslus visuomenės lėšomis, t. y. parapijų, draugijų, valčių. Apysakoje daug yra gerų pavyzdžių, kurie mums, lietuviams, ytin reikalingi vykinti gyvenimą. Per darbštumą, per susipratimą žmogus gali įgyti tą, ko negalėjo pasiekti per neturtą; tik reikia noro, pasišventimo.

M. Bėdulis.

A.†A.

D-RAS. VILIUS BRUOŽIS.

Liepos 6 d. Tilžėje pasimirė vienas iš žymesniųjų Prūsų lietuvių vaikėjų, Dr. Vilius Bruožis. Jis gimęs 17 d. gegužio 1843 m. Gulstanduose, Budviečių parapijoj. Universitetą baigė Karaliaučiuje. Pabaigęs universitetą ištraukė karan su prancuzais. Sugrįžęs iš karo, apsigyveno prusiškoj liavoje. Išbuvęs čia 10 metų, išsikėlė į Dresdeną; 1881 m. buvo Berlyne, Tilžen gi atkako 1885 m. Kadangi gydymas jam sekėsi, o jis nuo kitų daktarų slėpė savo metodą, tai dėlto kilo nesutikimai su vietiniais daktarais, kurie iš pavydumo stengėsi jam kenkti ir tiek padarė, kad jis vėliau net du kartu buvo patalpintas broptnamyje.

Atkakęs Tilžen, Dr. Bruožis iš syk pasirodė karštu lietuviu, jis prisidėjo ir prie „Aušros“, kurioje tilpo kelios jo eilės ir taip straipsniai. Paskaitose ir pranešimuose jis bandė pertikrinti, kad net rojuje Adomas su Jieva lietuviškai kalbėjo, kad visos civilizacijos pradžia nuo lietuvių paėina. Savo išvedimams turėjo daug medžiagos surinkęs. Gaila, kad tos medžiagos neapdirbo ir net savo lietuvių kilties teorijos neaprašė. Ap kritai, rašė jis mažai, bet pasikalbėjimuose neiškentė neiškinęs savo teorijos. Sulygo jo, rojus, kur atsirado pirmutinis žmogus, buvo Prūsų Lietuvoje apie Darkiemį.

Kada, atsisakius Jankui leisti „Varpą“, tasai laikraštis be maža negriuvo, nes leidimui truko pinigų, Dr. Bruožis, užtikrindamas skolos išmokėjimą, parupino kitą spaudėją — Manderodę

Subruzdus Prusų lietuviams rinkti Vokiečių seimam savo tautos atstovus, Dr. Bruožis, taipgi Mart nas Jankus ir Sauerwein buvo pirminiais lietuvių kandidatais, bet išrinkti nei vieno nepasisekė. Dr. Bruožis, rodosi gavo tik 27 balsus. Danguis jis nekandavo.

Kaip da' taras, įisai ligočių buvo jieškoma, pas jį atvažinodavo ligočiai net iš labai toli.

—„Lietuva“.

H. Sudermann.

Jonas Krikštytojas.

Penkiaveiksmė tragedija su prologu.

Antrasai veiksmas.

Rymo stiliaus salė Erodo rumuose. Dešinėj pusėj dengta kolonnada su prieangiu viršuje, prie kurių įtaisyta lipinės. Prieangyje duris į Salomejos kambarį. Partere antros duris. Kairėje pusėj langas. Scenos gilumoj sofa ir kiti rakandai. Dešinėj pusėj tarp dviejų kolonmų brangi kedė. Dyvonai ir žvėrų kailiai.

SCENA I.

Meka, Mirijam, Abi, paskiaus Salomeja. Lipinėmis lipa žemyn mergaitės.

SALOMEJA (pro duris) Ar nieko nėra?
MEKA. Tylėkite.

SALOMEJA. Tai eikiva. (Nusileidžia žemyn.)

Al! čia šviesu, ramu pasivaikščioti. Ar žinote jūs, kodėl mus uždaro viršuje kambariuose? Vakar dar liuosai galėjome bėgioti po visus prieangius, leista mums buvo be uždangų žaisti soduose ir juokties pro langus iš praėvių, o šandien, nuo to laiko, kaip atvyko į čia dėdė, valandomis turim išsėdėti kambariuose, lyg tai gedulės butų... Kodėl? Niekas nežino, kodėl?

MEKA. Kunigaikštyte, pilni namai svetimų žmonių, kurių vakar nebuvo. Tetrachos gi palydovai taip ir talkosi prie mergaitių.

SALOMEJA. Tegū tik ateina, aš jokių vyrų nebijau... Patinka man jie toki, koki yra... Myliu aš juos tokius, koki yra.

ABI. Ar pažįsti, kunigaikštyte, vyrus?

SALOMEJA. Neturiu omenyje mūsų žmonių. Mūsųškiai nešioja barzdas, užtat aš jų nemyliu...

Bet, kuomet vieną sykį buvau su tėvu Antiochijoje, ten mačiau dailius jaunikačius. Tai graikai, kaip sakė man tėvas. Jie juokėsi... aš gi visa buvau pasikliau kaip ne savo kailyje... Kodėl, Mirijam, taip esi liudna ir neklusai, ką kalbu?... Juokkies, nes gausi... Jei nesijuoksi, liepsiu mušti tave.

MIRIJAM. Liepk mane, ponie, mušti.

SALOMEJA. Kur šiandien buvai? Rumų priežiūrėtoja sakė, kad tu norėjusi aplankyti savo giminių... Turbut turi mylimąjį? Pasakyk, turi mylimąjį? (Prisimeilindama.) Kalbėk man apie jį ty liai, dovanosiu tau aukso žiedą.

MIRIJAM. Neturiu, poniute, nieko, kas mane mylėtų.

SALOMEJA. Neteisybę kalbate jūs, Judėjietės, jūsų gi akis apgandinėja. Myliu tečiaus Jeruzalę. Patinka man jis, nes rodosi, kad Jeruzalėje vagėiomis bučiuoja saulę. Bet jūs nesuprantate to... Tam reikia turėti gislose didžiojo Erodo kraujas. Mano motina turi jį... Nuo jos gi ir aš turiu... (Pamąsčiusi.) Mirijam, į kur šis langas išeina?

MIRIJAM. Nežinau, poniute; neikuomet nebuvau šioje salėje.

SALOMEJA. Tai eik ir pažiūrėk.

MIRIJAM žiūri pro langą ir nustėba.

SALOMEJA. Ko taip nustebusi? Pasakyk, ką tu ten matai?

MIRIJAM. Daug yra žmonių ties šulniu... ir... SALOMEJA. Ir?

MIRIJAM. Negaliu... SALOMEJA (pakyla ir prieina prie lango). Al!

(Tyliai žiūri valandėlę pro langą.) Mirijam, kas tai per vienas yra?

MIRIJAM (sumišusi). Apie ką, kunigaikštyte, klausai?

SALOMEJA. Tik apie vieną klausiu. Mirijam, mieloji Mirijam, neužsigink jo... MIRIJAM. Tai — Jonas — Krikštytojas!

ABI ir MEKA (priebėga artyn). Krikštytojas?

SALOMEJA. Tegū sau bus kuo nori... Žiūrėkite, kaip apstojusi jį žmonių minia!

SCENA 2.

Tie patįs. Įeina Erodijada.

MEKA. Poniute, tavo motina.

VISOS TRYS MERGAITĖS bėga nuo langų.

ERODIJADA. Ką jūs, mergaitės, čia dirbate? Salomeja, tu?.. ar gi gali kas sakyti, kad blogus įvedame papročius Jeruzalėje?

SALOMEJA. Man rodos, mama, kad taip yra kalbama.

ERODIJADA (rusčiai). Eik sau!

SALOMEJA. Einu, mama! (Eina kiton pusėn ir atsistoja tarp prieangio kolonmų.)

ERODIJADA. Pasilikite, mergaitės... Judėjietės esate!

MEKA. Taip, ponie.

ERODIJADA. Sužinojau, kad kaž-koks žmogus, kurį vadina Krikštytoju, sako prakaltas gatvėse ir kursto žmones daryti maištą. Kuri jūsų pažįsta tą žmogų?

MEKA (rodydama į Mirijam). Štai šita.

ABI. Tik nesėnai prisipažino pažįstanti jį.

ERODIJADA. Ką žinai apie jį?

MIRIJAM. Tiek tiktai, kad šiandien meldžiaus prie jo kojų.

SALOMEJA (prisiartinama prie jos). Tu? tu?

MEKA. Dovanok, ponie, tik dabar da stovėjor, jis ties šitų mūrų siena.

ERODIJADA. Parodykite man jį.

MEKA. Jau nebėra jo.

ERODIJADA (į Mirijam). Nubėgk paskui jį ir, atradusi, slapta atvesk man jį (rodydama apačion į dešinę pusę) pro anas duris.

SALOMEJA. Ne ji... aš nenoriu... ne ji!..

ERODIJADA. Kodėl ne ji?

SALOMEJA (glamonėdama Mirijam). Tai man mylimiausioji... Neleisiu jos nuo savęs! (Prisiartinusi prie Erodijados) Motina!

ERODIJADA. Tikras dar tebėsi vaikas! (Į Mirijam) Eik!

SALOMEJA. Mirijam! (Mirijam išeina.)

ERODIJADA. Jau turi žalčio dantis burnoje?

SALOMEJA (klaupiasi prieš ją ir apkabina jos kojas). Dovanok, motina! Ar neesame kaip kitos?.. Kandame, ką mylime.

(Toliaus bus.)

Maksim Gorkij.

Nereikalingo žmogaus gyvenimas.

— Sakyk teisybę... — Nežinau aš... nuleidęs galvą atsiliepė Jevsiejus ir pirmą sykį pasijuto pertankiai kartojas tuos žodžius.

— Taip, — tarė Dudka, — taip!

— Nieko nežinau aš! — prabilo Jevsiejus, save neapkęsdamas ir staiga pradrišo. — Matau tą ir tą... o kas — ir dėlei ko — negaliu aš suprasti. Ir privalo būti kitoksai gyvenimas... — Kitoksi? — atkartojo Dudka, akis primerkęs.

— Je. Taip negalima... Dudka patylomis prasijuokė, paskui pabarškino peiliu į stalą ir suško į tarną:

— Alaus butelį. — Reiškia, taip negalima. Zingeidu. Ta-aip... pamatysime — kas ką... — Pavelykit man apsigyventi su tamsta... — Vėl tarė Jevsiejus.

— Taip, gyvėšiva... gerai... — Aš šiandien ateisiu pas tamstą... — Eik, eik... — Dudka, tylėdamas, gėrė alų.

Sugrįžęs į kancelariją, Jevsiejus rado tenai Dorimedontą. Jo raisčiai išsidraikė, akis krauju apteko, jis greitai priejo prie Jevsiejaus ir slaptinai užklausė jį:

— Rajisa, girdėjai?... — Girdėjau... — Tai ji nuo girtuoklystės... jei-Bogu? — prašnabzdėjo šnipas, priglaudęs sveikąją ranką prie krutinės.

— Aš ten, namo, negrįšiu! — tarė Jevsiejus. — O kur gi? kaip gi?

— Gyvėšiu su Kapitonu Ivano vičiu... — N-na-a... — Dorimedontas staiga ėmė nerimauti ir dairyties.

— Žiūrėk — jis nepilno proto... jį čia laiko dar, pasigailėdami... jis net kenksmingas žmogus... buk atsargus su juo, ką žinai — tylėk... — Jevsiejus manė, kad šnipas bars jį, nusistebėjo tad iš jo minkštų ir landžių žodžių ir atidžiai klausėsi.

— Aš iš to miesto išvažiuoju... taip, sudiev!... Aš pasakysiu apie tave savo viršininkui, ir kada jam prireiks naujas žmogus — jis atmins tave... buk ramus. Pasiimk su savimi savo patalinę ir viską, kas pas mane randasi, — šiandien — pat pasiimk, girgū? Aš iš ten vakare išsikraustysiu į viešbutį... Šia tau penkrubling, vis-gi, gal reiks... Ir tylėk! Supratai?

Jis šnabzdėjo ilgai, skubiai, akis gi taip ir bėgėdėno po pašalius, ir kuomet atsidadavo duris, šnipas pašokdavo ant kedės, tartum ketindamas bėgti.

Kvėpėjo įisai kažkokiu tepalu, atrodė nebetaip jau sunkus, bet žemesnis ir prarado savo didybę.

— Sude! — sakė jis padėjęs ranką ant Jevsiejaus peties. — Gyvenk atsargiai. Žmonėmis neužsitikėk, moteriškėmis — dar labiau. Pinigams vertę atmink. Sidabru užmokėk, auksą — atidėk, varį — ir priimk, geležimi — apsigink, tokia yra kazokų patarlė. Juk aš kazokas, n-na... — Jevsiejui buvo sunku ir nuobodu klausyties jo suminkštinto balso, jis netikėjo nei vienam šnipo žodžiui ir, kaip visados, bijojosi jo. Kuomet jis išėjo — pasidarė lengviau, ir Klimkovas uoliai ėmėsi už darbo, stengdamasis pasiliepti jame nuo priminimų apie Rajisą ir nuo minčių.

Jame kaž-kas pasisuko, pasijudino tą dieną, jis jautė save kitokio gyvenimo prieangyje ir skersai žiūrėjo į Dudką, pasilenkusį ant savo stalo ir paskendusį dumų debesų. Ir, nenorėdamas, mįslijo.

— Kaip viskas darosi... išsyki! Štai — pasipjovė... O aš dabar, gal — buti... — Jis negalėjo sau perstatyti, kad tas „gal — buti“, nesupranta, ko jam reikia ir, bailiai laukdamas vakaro, dirbo greitai, tartum norėdamas sutrumpinti laiką.

Vakare ėjo jis gatvėmis greta Dudkos ir matė, kad veik visi žmonės patėmija senį, kartais net sustoja ir apžiūrinėja jį.

Dudka žingsniavo negreitai, bet plačiai, beiniant jo kunas svyravo pirmyn, ir galva taip gi lingavosi, yt gervės. Jis pasilenkė, uždėjo rankas už nugaros, švarko skvernei prasiskleidė ir plavenosi pašoniais, tartum sulaužyti sparnai. Tas Dudkos išdidumas daaugščiau senį pakėlė Klimkovo akyse.

— Kaip tavo vardas? — Jevsiejus... — Jonas — puikus vardas! — patėmijo senis, taisydamas savo ilgą ranką sugniauzytą skrybelę. — Aš turėjau sunų — Joną... — O kur jis?

— Tai ne tavo dalykas, — ramiai atsakė senis. Netrukus vėl tuo-pat balsu pridėjo: — Jei sakau — turėjau, reiškia — jau nebeturiu! Jau nebeturiu... Atstatė žemutinęją lupą, pakasė ją mažutėliu pirštu ir nebalsiai prašneko:

— Matsime, kuris — kurį... — Paskui pasuko kaklą į šalį, nuleido galvą ir, pažvelgęs Klimkoviui į akis, rimtai su štekme pasakė, iškėlęs ore pirštą:

— Šiandien ateis pas mane prietelis — aš turiu prietelį, vieną. Avie ką mudu šnekava, ką mudu darova — tai ne tavo dalykas... Ką tu žinai — aš to nežinau, ir ką tu darai — nenoriu žinoti. Taip pat ir tu. Butinai... — Jevsiejus nulenė galvą.

— Ir to prisilaikyk visados — aš sakau — prie visų prisitaikink. Apie tave niekas nieko nežino — taip reikia — ir tu nieko nežinai apie kitus. Žmogaus prazuties kelias — žinojimas, velnio pasėtas. Laimė — nežinojimas. Aišku.

Jevsiejus atidžiai klausėsi, žiūrėdamas jam į veidą; senis, patėmijęs tą, bambtelėjo: — Tavyje yra — aš matau — žmogiškumas... Ir staiga netikėtai sustojęs pridėjo: — Kaž-kas žmogiškias yra ir pas šunis... — Siaurais trepais, kelis sykius užsilenkiančiais, užlipo į jiedu į tvokią pastogę, kur buvo tamsu ir atsidavė vienos dulės. Dudka davė Jevsiejui degtukus ir liepė užlikti šviesą, paskui, veik dvilinkai susilenkęs, ilgai rakino duris, apmuštas sudriskusiai kiljanke ir sunėsiuotu milu. Jevsiejus žibino, degtukai svilino jam pirštų galus, krutinėje gi ėmė užsimegsti kaž-kokia nauja viltis.

Senis gyveno ilgame ir siaurame, baltame kambary, su lubomis, panašiomis į grabo viršelį. Priešais durų švietė platus langas, kairioje kertėje pas duris atsargiai riogsojo mažutė krosnis, pasienyje po kairei išstiesė lova, priešais jos išsižergė įlenktas rudas suolas. Stiprai kvėpėjo kamfora ir sausos žolės.

Senis pradarė langą ir balsiai atsidukėjo. — Gerai, jei oras grynas! — tarė jis. — Tu miegosi ant suolo. Kaip — aš užmiršau — tavo vardas... Aleksiejus? — Jevsiejus... — Taip, taip... — Jis paėmė nuo stalo lempą, pakėlė ją ir parodė pirštu į sieną.

— Štai — Jonas, mano sunus... — Siaurose, baltuose rėmeliuose, kybojo veidrašis, padarytas plonais pašėliu brukšniais — jaunas, bet rustus veidas su augšta kakta, smailla nosia ir atkakliai sučiauptomis lupomis.

Lempa senio rankoje drebėjo, abazuras barškėjo į stiklą, iš to rodėsi, buk kambary kas verkiąs. — Jonas! — atkartojo senis, lempą ant stalo statydamas. — Žmogaus vardas — daug reiškia... Jis iškišo galvą pro langą, balsiai patraukė į save šaltą orą ir, neatsigrįždamas į Jevsiejų, patarė jam užkaišti samovara.

Jevsiejui besiruošiant prie krosnies, atėjo kuprotas žmogus; nieko nesakydamas, nusimovė šiaudinę skrybelę ir, mojuodamas ja sau į veidą, tarė pui-

kiai skambančiu balsu: — Trošku, nors ir ruduo... — Aha, atėjai! — atsiliepė Dudka. Sustojusiu pas langą jiedu pradėjo tyliai kalbėtis. Jevsiejus suprato, kad kalbama apie jį ir, norėdamas ką-nors užgirsti, ištempė ausis, bet negalėjo nieko suprasti. Susėdo pas stalą. Dudka pripylė arbatos, Jevsiejus atsargiai ir iš pamazėlio apžiūrėjo svetį — jo veidas taip gi buvo skustas, mėlynas, su plačia burna ir siauromis lupomis. Tamsios akis įdubo po augšta dailia kakta, galva iki pakaušiu buvo plika, kampuota ir didelė. Jis visą laiką patyliais bubnijo ilgis pirštais į stalą.

— Na, skaityk! — tarė Dudka. — Nuo pradžių? — Taip... — Kuprotas išsitraukė iš švarko kišenias popierų sauja ir pasiskleidė.

— Įvardijimus aš praleisiu... Štai, kaip išėjo: Atsikosėjo ir, pusiau primerkęs akis, ėmė skaityti.

„Męs, žemiaus pasirašiusie, žmonės niekam nežinomi ir jau suaugę, puloame po Jūsų kojų, atnešdami gailų skundą, paeinantį iš gilumos mūsų širdžių, gyvenimo sudraskytų, bet nepraradusių švento tikėjimo į Jūsų Didenybės gailiaširdybę ir išmintį...“ — Gera!

— Toliaus! — tarė Dudka.

„Mums Jūs esate Rusijos žmonių tėvas, geros išminties šaltinis ir vienintelė ant svieto spēka, galinti...“

— Geriau — galybė, — patėmijo Dudka. — Palaukk!... „ spēka, galinti įkūnyti ir sustiprinti Rusijoje tvarka, teisybę...“ — čia reikia išprausti, dėl švelnumo, dar kokį-nors tretį žodį, nežinau tik kokį... — Atsargiau su žodžiais! — tarė Dudka rusčiai, bet nebalsiai. — Atmink — jie kiekvienam žmogui turi savo skirtingą prasmę... — Kuprotas dirstelėjo į jį, pataisė akinius.

— Taip... na, tai paskui... „Škila didi Rusija, dedasi joje nepaprasti ir baisūs dalykai, žmonės vargo ir beturtės sunkumu prislegti, širdis pavudu ištvirksta, žūva kantrus ir tykus rusas, gema baisi beširdiška žmonių-vilkų giminė, žmonių-kraugerių ir žvėrių. Tikėjimas išardytas ir tautos daužosi, iš jo šventos tvirtynės sienų išėję iš visų pusių puldinėja ant jų žmonės su iškraipytu protu, gundina juos savo velnionišku gudrumu ir traukia į prasizėgimus prieš Tavo, mūsų gyvenimo Valdytojan, įstatymus...“ — Valdytojas — tai archijeriejus! — išpraudė Dudka.

— Tau netinka? — Ne! Reikia kaip nors kitaip... — Kaip? — Reikia pasakyti jam stačiai — žmonių tarpe pasikelia sumišimai, todėl Tu, kurį pašaukė Dievas... Kuprotas papurtino galvą.

— Męs galime nurodyti, bet neturime tiesos parinėti... — Kas yra mūsų priešas ir kaip jis vardu? Atejistas, socialistas, revoliucionierius — trejopas vardas. Šeimynos ardytojas, išvedęs iš kelio mūsų vaikus, Antikristo skelbėjas... — Mudu su tavimi netikiva į Antikristą... tyliai atsiliepė kuprotas.

— Vis viena! Mudu kalbava vardu daugelio žmonių — jie tiki ir į Antikristą... Ir privalome nurodyti svarbiausios nedorybės šaknį. Kur ją matovė? Ardymo pamoksluose... — Jis pats tą žino... — O kas pasakys Jam teisybę?.. Jo vaikai nepapuldavo į beprotystės kilpas... O ant ko remiasi ardyimo pamokslas? Ant bendrų beturtės ir iniršimo priešais jį. Ir mudu privalova stačiai jam pasakyti: — Tu žmonių tėvas ir Tu esi turtingas, atiduok tad žmonėms savo turtais, kuriuos sutaupei, — tuomi Tu panaikinsi nedorybių šaknį ir viską išgelbėsi savo ranka... — Kuprotas patraukė pečiais, siaurai išžiojo burną ir tarė: — Už tą mudu papulsiva katargon. Paskui dirstelėjo į Jevsiejaus veidą ir į šeiminiuką.

Klimkovas klausėsi skaitymo ir kalbos, yt kokios pasakos ir jautė, kad visi žodžiai įeina jam galvon ir ant visados užsižymėja atmintyje. Pusiau išsižiojęs jis žiūrėjo išsprogusiomis savo akimis tai į vieną, tai į antrą ir kuomet tamsios kuproto akis peržvelgė jį jis nei nemirktelėjo, taip jį perėmė viskas, ka girdėjo.

— Vienok, — tarė kuprotas, — tai neparanku... — Tu ką, Klimkovas! — rusčiai paklausė Dudka.

Jevsiejaus gerklė išdžiuvo ir jis negreitai teatsakė: — Klausausi... — Ir staiga supro iš judviejų veidų, kad jiedu jam netiki ir bijosi jo. Pasikėlė tad nuo kedės ir ėmė kalbėti, pats užsipainiodamas savo žodžiuose. (Toliaus bus.)

Brooklyno. Pakol kas, M. Petrauskas nemano nieko čionai surengti iš žymesnių dalykų, nes keta veikiai važiuoti Chicagon. Todėl pranešu visiems, kurie klausė manęs laiškais ar teiravosi pas savo pažįstamus, jog ant scenos tuomtarpu M. P. nieko nerenčia. Bet rugpjūčio 6 d. 8 val. vakare Tautiškoje Svetainėje 101—103 Grand str., Brooklyne M. Petrauskas skaitys referatą tėmoj „Muzika Senojo Svieto—Rytinių ir Laukinių Tautų“, todėl norintie išgirsti referatą ir pasipažinti su kitų tautų muzika senovėje ir dabar, nuosirdžiai kviečiami susirinkti, nes tik ačiu mūsų garbingam dainiui ir kompozitoriui, mes turėsime progą greičiau pasipažinti su Daila ir Muzika.

J. Šaltis.

— Ateinančiam rudeny New Yorke yra rengiamas Hudson-Fulton jubilėjaus apvaikščiojimas, kuris prasitęs nuo rugsėjo 25 iki spalio 9: — bus tai sujungtas jubilėjus: 300 metų sukaktuvių, kaip anglų jurininkas Henry Hudson, ant laivo „Half Moon“ (pusė mėnulio) 1609 atrado New Yorko Azutekį (pavadinąta jo vardu; „Hudson Bay“) ir 100 metų sukaktuvės nuo to, kaip 1807 m. didis išradėjas, Robertas Fulton, paleido ant Amerikos vandenių pirmutinį savo dirbtą garlaivį „Clermont“. Sis paskutinis jubilėjus manyta apvaikščioti 1907 m., kadangi tikroji šimtmetinė tais metais ir pripuolo, bet vėliaus buvo sutarta suvienyti tai su Hudsono jubilėjum ir atidėti iki šių metų, dėl mažesnių lėšų.

Pranešimas.

Gerbiamoji Redakcija! Teiksitės patalpinti Jūsų rintame laikraštyje šį mūsų laiškėlį: Siuomi pranešame lietuvių visuomenei, kad „Dagis“ humoro, satyros ir jėkų laikraštis tapo perkeltas iš So. Bostono Chicagon, dėl mums žinomų priežasčių. Per tai biskį sutruks ir penktasai „Dagio“ numeris ir pasirodys pasaulin tik už dviejų savaitę. Pr numeratą, raštus ir t. t. meldžiame siųsti šiuo antraštu: „Dagio“ red. ir adm., 812—33-rd st., Sta. K. Chicago, Ill.

Vasaros keliai.

Zmonėms su reikalu ar dēlei smagu mo važinėjantiems ant gelžkelių vi sokias keliones, bus žingėdu patirt apie vaikščiojimą traukinių vasaros metu ant Lackawanos gelžkelių. New Yorko Visuomenės Tarnystės Komisijos (Public Service Comision) peržiūrėjusi gelžkelių veikme ne prabėgusiu gegužio mėnesiu, pripažino, kad Lackawanos gelžkelis greitumu ir reguliariškumu viršija 89 procentais visus kitus geležkelius. Gegužio mėnesiu, kaip rodo komisijos raportai, iš viso mūsų traukinių pasivelinta tik du procentu ant 8-dešimtdalių minutės. Tas parodo, kad su Lackawanos geležkeliais da neiviena kita linija nesulygino punkuališkume.

Reikalinga mokačių darbo preserių vidutinės rūšies kotams (surdotams).
Gottreher Bros,
146 Ave. D. top floor,
New York City.

Pajieškojimai.

Reikalauju draugo prie Hotelio ir saliuono; gerai butų, kad turetų apie \$500 pinigų. Labai gera progą. Atsišaukit šiuo adresu:
Chas A. La Barnes,
406 West str.,
New York City.

Jieškau savo vyro, Juozapo Žukaucko, Kaunc gubernijos, Siaulių pavieto. 8 mėtai kaip Amerikoje. Pirmiau gyveno Great Neck, Long Island, N. Y. Kas apie jį žino meldžiu teiksitės maz. pranešti siuomi adresu:
Mrs. Agota Žukauckienė,
P. O. Box 166,
Great Neck, L. I. N. Y.

Jieškau Jurgio Lukoševičiaus, Suvalkų gub., Mariampolės pav., gmino Mikališkių, kaimo Sanavio. Pirmiaus gyveno Kanadoj, paskui Brooklyne, potam išvažiavo vėl Kanadon. Dabar atvažiavo jo žmona iš Lietuvos, Ona Lukoševičienė ir apsigyvenusi pas švogerį Brooklyne, nori surasti savo vyrą. Kas jį žino, meldžiama pranešti šiuo adresu:
Jur. Venckunas,
110 N. 3-rd st., Brooklyn, N. Y.

Parsiduoda štoras.

Puikioje vietoj, senai lietuvių apgyventoj. Pardavinėjama tabakas, cigalai, cigaretai, saldainiai (kandės) ir visokie mažmožiai. Užeiga lietuviams ir kitų tautų. Iš daikto p rsideuoda daugelis gražių rakandų (forničių): lovos, stalai, kedės, veidrodžiai, puikūs vargonai ir kitokių smulkesnių daiktų. Priežastis pigaus pardavimo—ėjimas į kitą biznij. Gera progą lietuviui. Ateikit peržiūrėti po:
529 Metropolitan ave.
Brooklyn, N. Y.

Apsisaugokit!

Siuomi pranešu visuomenei, kad apsisaugotų nuo vieno žmogaus, kuris Brooklyne prigavo nemažai žmonių, tarpe kitų ir mane. Jo vardas Vladas Dackevičius, turėjo Brooklyne, o paskui Bostone taip vadina mą „banką“ ir laivakorčių agenturą. Mane prigavo ant laivakorės. Pirkau, užmokėjau 45 dol. Bet jis neišsiuntė nei laivakortės, nei pinigų gražino. Buvau norėjęs paskui jį Bostone areštuoti, bet policija neberado—pabėgta.

Ant. Andriukaitis,
63 Hudson ave,
Brooklyn, N. Y.

Valgomųjų daiktų sąkrova.

Arba grosernia prieinama kaina parsiduoda geroje vietoj—priešais cukernią Priežastis pardavimo—savininkas užsiima kitą biznij.
305 Kent ave.
Brooklyn, N. Y.

DR. RICHTER'S PAIN-EXPELLER

Žmogus jei kankinamas skausmais yra be pagelbos kaip akrutas sudaužytas ant skali. Ar kenčiate skausmus Romatizmo, Neuralgijos, Užsialdymo ir t. t. tada pamėginkite porą sykiu sutepti su PAIN EXPELLERIU, PASOVENČIAIS NAMINIAIS VAISTAIS. Gaunama visose aptiekose už 25 ir 50 c. F. Ad. RICHTER & CO., 215 Pearl st. New York. Demplēt ant ant dinkerto—zenklo apsauginio.

Naujausiai ištirti vaistai.

Plaukų sulikymui ir atauginimui, nuo pūcekų, spuogų, niežulio, egzemos, keleto pavildų gyduolės ir gydymo budai. Geriansta gyduolė nuo prakaitavimo ir smirdėjimo kojų, atleidimui pailsusių kojų, ką Vokietijos armijoje kareiviai vartoja pagal formulą. Prof. Brundzso Gyduolės yra gvarantotos Vaistų ir Maisto tiesų chemijos biure Washingtone, per patį szių vaistų išradėją su pagerinimu ir dadėjimu subetancijų visazkal neužkenkiančių sveikatai ir systemai; jokio negali būti pavojans, tas užtvirtinta mūsų praleiga ir szios ezalies įstatymais. Taipgi lezstusime placias informacijas, kaip sustabdyti silkinimą plaukų ir atauginti ant išplikusios galvos, kaip išsedydyti ir išnaikinti pleiskaną, papuczius, dedervines, niežulį, egzema ir kitas odos-ekurus ligas, ant kurių mes esame specialistais su savo gyduolėmis. Bus išsistęta jums išsiazekninimai ir darodymai, kaip ezimtai tukstančių išsistędė. Aprazyk istoriją savo ligos, o gausi visokias rodas dykal Beto szios informacijos ir taip kiekvienam reikalingos, todėl linkėtina, kad jos rasitęi kozname name, apsaugotų žmones nuo apgavikų ir enczedytų ezimtus dolerių. Mūsų biuras su krautuve atdaras nuo 10 rye iki 8 vakare kožną dieną. Visomis ezvatomis dienomis uzdaryta. Ateikite ar raszykite umai įdėdami dvicentinę stampą ant išsziuntimo visokių rodų.
Prof. J. M. Brundza & Co.
990 Broadway, B'klyn, New York.

Smuklė su rakandais.

Saliunas ir visi rakandai (furniture) parsiduoda Long Island City dailioje, lietuvių ir lenkų apgyventoje vietoj, visai priešais fabriką. Parduoties priežastis—savininko nesveikata ir išvažiavimas į senąjį kraštą.
K. Surmaitis,
200 West ave.
Long Island City, L. I.

Keturi saliuonai.

Atiduodama ant rendos ir du ant pardavimo sn namais Luzernės ir Lackawanos pavietose. Išdirbtos vietos. Dasižinoti pas:
K. Kijanskį,
114 N. Main str.,
Wilkes Barre, Pa.

„BALTRAMIEJAUS NAKTIS“

Yra tai puikus prancuzų romanas. Žingėdus tikėjimo pamatai ir mirštančiųjų ginčai: bedievio ir kataliko. Įdomūs darbai karaliaus, kunigų ir jų paslaptyš. „Balt. Naktis“ stora, didelė knyga. Kunigai draudžia ją skaityti.
Kaina 75 cen.

„RAISTAS“ (THE JUNGLE)

versta iš anglų kalbos originalo. Yra tai aprašymas iš Amerikos lietuvių gyvenimo. „Raistas“ taip žingėdi, kad į visas civilizotas kalbas išversta, todėl jog akyla knyga. „RAISTA“ perskaitę geriau pasaulį bei surėdymą pažinsi, negu daug metų Amerikoje gyvenęš. Kaina \$1.00.

Abidvi ant kart 1 dol. 50 ct. ADRESUOTI

J. Naujokas,

120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Nauji Tautiški Paveikslai

Naujai atspausdinti, labai gražūs.
1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.
2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis.
3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.
4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas.
Paveikslų miera 22x28 colių.
Prekė 35c. koznas.
Paveikslas revoliucijos Lietuvoje, didumas 22x28. Prekė \$1.00.
Pinigus prisiųsdamas adresuok:
J. J. PAUKSZTIS & CO.
224 E.-Main st. PLYMOUTH, Pa.

Ant pardavim o

Kampinė smuklė (saliunas), nuo 50 iki 60 pusbačių alaus parduoda per savaitę. Pardavimo priežastis—pasitraukimas visai iš biznio dėl lei naminių reikalų Dasižinoti išlygos pas:
Mr Hines,
189 Grand str. (ant arbatos krautuves), Brooklyn, N. Y.

Sugryžtanti pergalėtojai.

Nuo neatmenamų laikų pergalėtojų sugryžimas buvo apvaikščiojamas visos tautos. Kiekvienas stengėsi parodyti savo meilę ir pasišventimą. Gali būti netinkamu, ba teisinga sulyginus su tuo prasine šančią pirmynėigą Trinerio Amerikoško Eliksyru Karčiojo Vyno. Jis pergalėjo visus nudootojus, nes geresnių šitos rūšies vaistų negalima nė vienam padaryti. Jei tas butų galima, tai tas butų vėl padaryta tik Trinerio. Jo laboratorijos, po priežiura mokslininkų yra pavyzdžiu švarumo ir prieinamos kiekvienam. Jo vaistai yra žinomi žmonėms kaip ištikimos gyduolės visose skilvio, žarnų ir kraujo ligose. Vartok juos kaip tik valgumas sumenkės ar jau siesi silpnu ir pailsusiu be jokios matomos priežasties. Gauhama aptiekose. Juozapas Trineris, 616 622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

PERKANT VAISTUS REIKALAUK SEVEROS VAISTŲ. PRAŠYK APTIEKORIAUS. JIS SURAS.

DUOK KUNUI PAJIEGA

Kada no senatvės ar perejas ilgą ligą jautiesi nusilpęs ar visai be pajiegos, tad turi rupintis apie savo sveikatą. Tada skubink gelbeti gamtą ir vartok

Severo Kartuma ant Pilvo.

Yra tai geriausias vaistas pilvui, kuris sustiprina ir gelbia gerai visus organus malumo. Smagiai perčystija ir šelpia kožną žmogų nusilpnusį kuris tur pilvo nesmagumus. Duoda gerą apetitą ir yra tėmytas kitiems per tų kurie jį pasekmingai vartojo kaip geriausias vaistas ant padininimo pajiegos. Kaina 50 centus ir \$1.00.

Dvis bonkos padare stebuklą.

„Per ilgą laiką turėjau pilvo nesmagumą; kas tolin vis blogin. buvau silpnesnis ir neturėjau apetito. Tada jusu Kalendoriui radau aprašyta apie Severos Kartumą ant Pilvo. Pirkau jį sau ir jau po porą emiu pilvas daug pasigerino. Kožną dieną turėjau geresnį apetitą, o šiandien esiu jau pilnai sveikas išvartojęs tik dvi bonkas jūsų Vaisto. Adam Chilka, Bx 87, Freeman, W. Va.

Ar greit užpiksti?

Jeigu jauti prispaudimą, eini namon no darbo visai nusilpnęs be pajiegos, jeigu galvoj turi sunkumą ir negali spakinei miegoti—tai priežastis to viso yra tavo nervai.

Severos Nervotonas

imtas tokiui atsitfikimui, veikia gerai ant nervu, duoda spakainumą galvai ir smagu miega Yra tai geriausias veikėjas ant nervu. Kaina \$1.00.

Del ko teip reikalauja jo?

Del ko žmones reikalauja gero vaisto? Del to kad nor turetį gerą rezultatą. O del ko je reikalauja

Severo Aliejaus Szv. Gothardo?

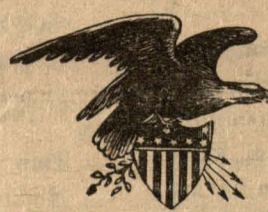
Del to kad tai yra geriausias iš visų linimentas. Nuo visokių nesmagumu reumatizmo, del kasdieninio vartojimo nuo sutinimo, šitvumo, skaudėjimo kryžiuje, nuo ligų skuros ir tt. —geras visur kur tik skauda. Kaina 50 ct.

No. 1005. — Gvarantuota per W. F. Severa Co. sulyg įstatymais apie Maistą ir Vaistą, nuo 30 d. Berželio, 1906 m.

Daktaro Patarimai Dovanai.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

PROVU KANCELARIJA.

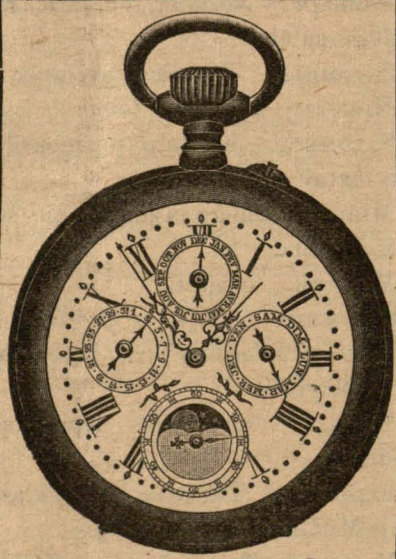
MES APDIRBAM PROVAS IŠ VISU AMERIKOS DALIU.

Didžiausios provos yra tų mūsų prietelių, kuriuos patiko nelaimė ir jie trotilo kojas, rankas, akis arba kaip kitaip tapo labai pažeisti dirbant pabrikuose, kasyklose (mainose) arba keliaujant ant geležinkelių. Tokiuose atsitikimuose kogreičiausia duokite žinią mums, nes mes užsiimam tokiomis provomis ir už žmonių sužeidimus (koliostvas) jiems atprovojam nuo vieno šimto iki penkiolikos tukstančių dolerių. Jeigu kurie esate sužeistais du metu atgal, ir už tai mes jums atjieskome už sužeidimus. Del reikalų mūsų ofisas yra atidarytas nuo pirmos (1) val. po pietų iki keturių (4) po pietų. Rodą kiekvienam duodam dykal. Jeigu kurio negalite pribut paskirtomis, minėtomis valandomis, tai prašom parašyti, kurią valandą jus mislijat pributi, o mes jus palauksime ofise, dieng ar vakare. Kitokių provų neapsiimam, kaip tik sužeidimų (koliestvų) provas. Ateję į mūsų ofisą klauskite po vardu John W. Sankaitis, su kuriuo galėsite susikalbėti Lietuviškai, Lenkiškai etc. Per laiškus duodam atsakymą visokiuose provų reikaluose.
TELEPHONE 8357 CORLANDT. Adresas:
NEW YORK LAW COMPANY,
87 Nassau st., Room 611, New York City.

No. J. 82. JUODO METALO NUOLATINIS LAIKRODELIS

Tiktai \$3.95, mūsų draugystės šnariams už \$3.55.

Labai puikus nuolatinis kalendorinis laikrodėlis, kuris visada parodo sekundes, minutes, valandas, savaites ir mėnesio dienas, mėnesius ir visada parodo kaip mėnuis stovi. Užlanko labai gerai laiką ir yra pilnai per mūsų firmą gvarantotas. Prysakyk labai puikus, auksinė rodyklės ir su auksiniais pagražinimais. Kitos firmos parduoda tą patį laikrodėlį už kelis kartus daugiau, bet mes paleidome už tą preką, kad apgarinti mūsų pirklystę, nes norime parodyti savo tautiečiams, jog mes galime parduoti geresnius tavorus ir pigiaus kaip svetimtauliai, nes mūsų firma yra labai didelė, ir mes pirkdami daug ant karto, pigiai galime pargabenti iš Europos arba imti nuo Amerikos fabriky.

Be lencugėlio duodame už \$3.95, mūsų draugystės šnariams už \$3.55, o su auksiniu (gold filled) labai puikniu lencugėliu už \$4.95. Kiti parduoda tokius lencugėlius po keliolika kartų daugiau kaip mes.

Kas prisiųs pinigus per pačią, laikrodėlis tuojaus bus išsiųstas per pačią mūsų kasta, bet jeigu kas nori užsimokėti už tavorą ant expreo, tada siųsime per expreas ir pirkėjas užsimokės visus pristuntimo kaštus. Per mūsų draugystę galima gsuti visokius tavorus pigiau kaip kitur. Mes turime savo spaustuve ant 942 Lombard St., Philadelphia, Pa., atliekame visokius drukorliškus darbus ir išleidžiame didelius katalogus nuo visokių tavorų visokiose kalbose. Ant pareikalavimo prisiųsime mūsų katalogus dovanai. Prašome prisiųsti savo ir draugų adresu.

Mes nesulome ir negarsiname jokių tavorų uždyką, apart mūsų katalogo, bet parduodame gerus tavorus pigiaus kaip kiti. Tie, kurie garsinai ir prišada duoti ką nors už dyką, visi yra prigavikai ir nuo jų reikis saugoties, nes už dyką tavorus duodant niekas prekystės negali varyti. Mūsų yra tikra lietuviška ko-operatyviška draugystė ir kiekvienas gali prie mūsų draugystės prisirašyti. Akcijos yra po vieną dolerį ir atneš ne mažiau kaip astuonis procentus kas metą. Prigulinti prie mūsų draugystės gali tavorus pirkti 10 procentų pigiaus kaip kiti. Užviečiame visus tautiečius prie mūsų pirkliškios draugystės prisirašyti nors su vienu doleriu. Pinigus siųskite per Money Order iš pačio arba registravotoje gromatoje.

ATLAS TRADING ASSOCIATION, Dept. 4, P.O.Box 722
416-418-420 S. Broad St. ir 942 Lombard St.
PHILADELPHIA, PA., U. S. A.

Knygu Katalogas.

Adomas Mickevicia (1798-1857). Jo gyvimo, raštai ir darbai. Parase A. J. ...

Mythal, pasakos ir legendos Zemaiciu. Surinkti ir isleisti per D-ra Edm. Veckenstedta, vyresniji senovisku kalbu mokytoja prie Nikolajaus gimnazijos ...

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENŲ SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

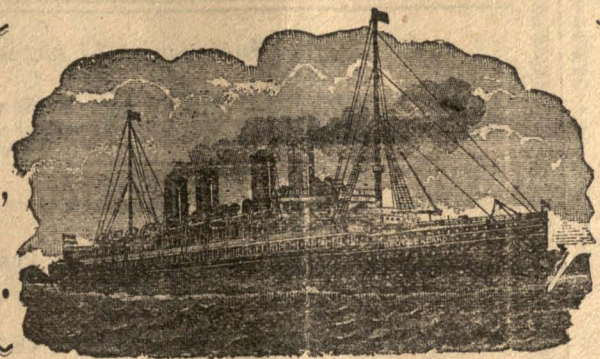
Albertas G. Groblewskis Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Jezus Nazaretenas. Yra tai puiki knygtute, teisingiausiai negu visad pirminto apipiesianti giliausias paslaptis, sukergtas su gimimu ir mirtim, bei abelnai gyvenimu to Dvasios Milzino Jezus Kristus.

J. J. Pankstis ir K. Brazys, 120-124 Grand St. 224 E. Main St. Brooklyn, N. Y. Plymouth, Pa.

DIDZIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVISKA AGENTURA

PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS. Ofisas 120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y. Ofisas 224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS. Siunčia pinigų į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigų į kraują savo gimimams arba pažįstamiems — siųsk juos per mūsų ofisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigų siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

ŠIFKORTES. Čia galima gauti šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkortei prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikėtus ant geležinkelio galima gauti iš New Yorko į pietines ir ykarines valstijas.

J. J. Pankstis ir K. Brazys, 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 224 E. Main Street, Plymouth, Pa.

BROLIAI, PAS SAVO! Tikras Lietuviškas Dzegormeisteris ir Aukšorius duodu žinoti, jog uždeju krautuvę visokių tavorų, kaip tai: žiedų šliubinių, susižiedavimo ir išsodintų visokių akmenais ir deimantais.

SKAITYK O ZINOSI VISKA. Jagu neturi mano katalogą rašyk šendien o apturėsi gerusių armonikų, skripkų klarnetų, trubių, koncertinių ir daugybę kitokių muzikališkų instrumentų.

\$5.00 ant mensesio Lotai 25x100 ir didesni \$275 ir aukščiau. Indekite savo pinigus in namus atsakančiau kaip banko. Pirkite namus lotus Hasbrouck Terrace, netoli Passaic, N. J.

VIENYBES LIETUVŲ KNYGŲ AGENTAI. W. Sarpalius, Alden, Pa. J. Luis, Baltimore, Md. J. Glaveckas, 521 W. Baltimore st. P. Glaveckas, 635 W. Lombard st. Lit. National L'brary, 646 W. Lombard st. Brooklyn, N. Y.

Joseph Mitko, 254 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone: 1668 Greenpoint.

NAUJAS KATALOGAS kokie nebuvo lietuviškoji kalboj, bus kožnam prisistas ant pareikalavimo kuris prisius to c. markems. Tame kataloge telpa aprašymai, apie Elektriški Krutandžių paveikslų mašinas, magiškas lempas, štukas, visokių gantų knygas ir tt.

Dr. F. J. Krajewski, 42 So. Washington Street, WILKES-BARRE, Pa. Pirmas Lenkiškas Daktaras.

AUG. PIKUTIS LAIKAU HOTELI Šaltas alus, skani degtinė, visoki vynai ir Havanos cigarai. Lietuviai atsilankykite pas savo tautietį Aug. Pikutis, 52 E. Main St. Plymouth, Pa.

THE LACKAWANNA Parankiausiai geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite (Kietųjų auglinių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scrantoną ir Angliją Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

TEMYKITE!

Uždeju Krautuve Apsivimu (Shoe Store) Visokiam pasirinkime ir prekės. Atsilankykite ir persiliudykite apie daugumą ir geruą tavorų. L. Buczinskas, 213 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Old Phone 293-R. New P-ne 1500-R. Lietuviškas Graborius, Fr. Kavaliauskas, Karietos Laidotuvėms, Veseilioms ir Krikštynkms. 57 Cor. Hazle & Stanton st., Wilkes-Barre, Pa.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius VISOKIŲ ABROŽŲ.

Darba atlieku puikiai už prieinamą prekę. Kogeriansia darau naujas skripkas ir taisau. G. BENSON, 328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y.

(tarpe So. 2-nd ir 3-rd st., du bloka nuo Grand st.) Galerija atidara nuo 8 ryle iki 6 val. vakare. Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

Naujas Tel. 1005. Senas Tel. 578M

Dr. Albertas Kauffman Gydytojas iš seno krajaus. Specialistas nuo visokių ligų.

Gydo net labiausiai užsisenėjusias vyrų, moterų ir kudiškių ligas. Galima snsišnekėti lietuviškai, lenkiškai, rusiškai, vokiškai ir slavaiškai. VALANDOS PRIĖMIMO. nuo 8 iki 10 iš ryto, no 2 iki 4 po piet nuo 7 iki 9 vakare. No. 51 N. Washington street Wilkes-Barre, Pa.

PREIETELIAI LIETUVIAI. 12 dideliu ir 12 mažu. Prekė \$10 už baksa. H. B. ROSENSON, 817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y. Telephone, 1102 Wmsburg

New Phone 4023-2. Lock Box 48. CHAS. ADAMS. Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir geriausių laivų ir siunčiu pinigų į visas vieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prieg tam laikau HOTELI. Chas. Adams, George ave & Ash st., Parsons, Pa.

Jonas S. Lopatto, Atoray and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pensylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose. Offisas rumuose 47-48-49 Bennett Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE PA. Teleponas naujas Offiso 37 Residencijos 1254-R.

Lietuviškas Ziegormeistras. Sziuomi užsiimu jau 18 metų. Pranešiu visiems Lietuviams, kad uždeju didelę krautuve visokių dzigoraičių ir žiedų: kapo tal, laikrodžių sieninių, kšieninių cisto auksu vyriški ir moteriški su građiom kvietkoms ir t. t. Visokių žiedų silubnių ir šelp nesiot vaikams ir merginoms s dideliam pasirinkimui ir už prieinamą prekę. VISOKIŲ MUZIKOS IRANKIŲ. M. MINKUS, kamps Hancock ir 236 E. Mark str. Wilkes-Barre, Pa.

P. V. ROVNIANEK & CO. Seniausias Lenkiškai-Slaviškas BANKINIS NAMAS

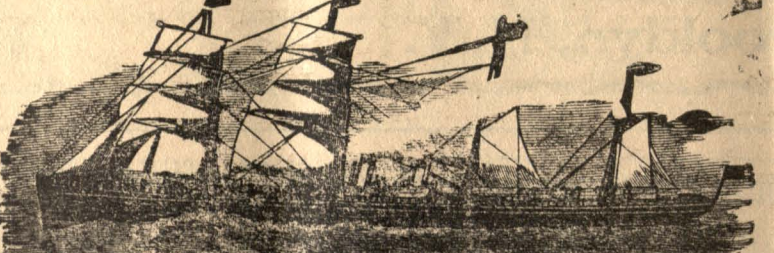
Uždėtas prieš 21 metus. KANCELIARIJOS: 25 Ave. A., New York, N. Y. 612-614 Grant st., Pittsburg, Pa. 305 North Water st., Connessville, Pa.

TAUTIEČIAI! Jeigu norite siųsti pinigus į seną krajų, arba reikalinga kokia roda ar pagelba — Paminkite, kad P. V. ROVNIANEK & CO. seniausias bankierius visoj Amerikoje, žinomas, kad teisingai, pigiai ir greitai siunčiam pinigus. Parduodam laivakortes ant visų linijų, kaip tai: Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antverp, Anglija, Fium, Libau ir t. t. Paimam visokias reikalnose turto ir karietijos provas. Priimam ant padėjimo pinigų ir už metus mokam procentą.

Su bent kokių reikalų kreipkitės ypataškai ar per laišką: P. V. Rovnianek & Co., 25 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

Max Kobre Litewski i Polski BANK

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York Filija 81 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Prieteliai! duodu jums žinią, kad mes parduodam šifkortes ant visų geriausių laivų už pigiausia prekę. Esu užtvirtintu agentu ant lini North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburg, Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siunčiam pini gus, kurių jus prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite sušnekėti lietuviškai ir lenkiškai. Ateikite ir persiliudykite, kad mes per 52 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teipogi pardūdam tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje. Duodam žinoti kad mes priimam pinigų į depositą bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 doliurių ir viršans, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir išimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Daktaras Tiesu, Julian Czupka. Advokatas ir Notary Public. Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien. 138 S. Washington Ave. Soranton, Pa. Panedėliais ir Ketv. nuo 6 iki 7 vak. Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Soranton ir teipgi pas skvairas, pa liudyjimams (doviernastis) išrupinu Rosijoje ir Lietuvoi.

New Phone 1284—R. PUIKUS HOTELIS! KAZ. MILIŠAUSKO. Geriausia užėiga lietuviams. Salė Mitingams ir Susirinkimams. Priek tam laikau kriaučyste. Ste liuotus siutus dirbu pagal naujaisią madą, už prieinamą prekę. Reikale nepamirškite savo lietuvių. 243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa. Hotelis žemai, o kriaučyste viršų.

Lietuviškas Dzegornikas Sziuomi užsiimu jau 20 metų. Užliakau visokios rusies laik rodžius, sieninius, pastatomų ir kšieninius vyriškus moteriškus, auksinius ir sidabrinus rotėžius, visokius žiedus, aplikas, auksarius ir branzalietus teipgi vinčionėli žiedus, sude du literos, diena, mėnesį metn su vardais dykal. Teipogi tal sau siucius vienas pamindus ir n pamindus daigius. Gausite už pigią prekę snatskanę rasyste. Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o buiste užganėdinti. Norinti usardordinet laikrodėjų aukšnių ar sūda brisų, ar pasauknotą, tegu priimčia savo tikra adresą ir 70 ct., o mes priimam ant Expresso ir peržiurėjus gali užsimokėti pinigus ir pasimti. VINCAS URMANAVICZIA, 49 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA KARČIAMA A. ADŽGAUCKO, palei lietuvišką bažnyčią, Plymouth, Penn'a. Skanus alus, puikiansia arielka, visokis vynas, portieris, elius ir kvepianti cigarai. Atsilankykite pas seną biznierių ir visiems pažįstamą A. Adžgaucką.

MOKINKIS SKUSTI BARZA! Gali išmokti ta amata nuo 4 iki 6 nedelių —Kaštuoja tik \$10— Mę duodame ir vies prietaisa s Šis amatas geras visam sviete bus pats sau valdytojas netures valdono. Klauskite informacju Nossoko's Barber School, 1406 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE. VASAROS KARŠČIO LIGOS. Sergekis nuo vasaros karščio ligų! Yra tai metų laikas kuriame knnas, nusilpsta labiau; net visų spangais išberia, o gyvaties organai, tuom laik labiau adari, kurinos visokios ligos greičiausia užpuola. Nelsauk ryt-dienos, kad vaistai kurie Tau reikalingi tai imkia šiandien. Parasykia musų profesoriams tnojaus, o beabejones busi apgintas nuo ligų, kurios net žiemą negalės užpulti ant Tavęs. Nėra skirtumo kokia Tavo liga arba kaip blogai jautiesi. Bus pagelbėta. Tūkstančiai sergančių, kurie jau neturejo vilties būti sveikais, bet per musų daktarus likosi pagelbėta; todėl duokis o męs ir Tavo išgydysime. Prisiuskia 10cen. markėms; apturėsit Prof. Dr. E. C. Collins, parašytą garsiają knygą "Vaovas in Sveikatą"; kuri išaiškis kaip buti sveiky, o apsigrus kaip ir kur išsi-gydyti. Adresas: COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE 140 West 34th Street New York City Dr. J. J. McGlade, Dr. J. F. Coyle, Gydyimo Direktoriai. OFISO VALANDOS nuo 10 iš ryto ik 1 nuo 2 ik 5 val. po piet. Sventoms dienoms nuo 10 ik 1, po piet.

RUPTURA

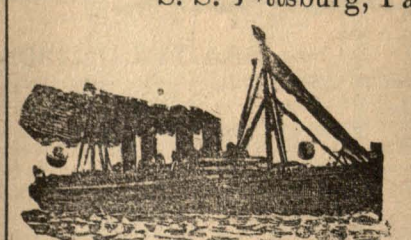
Mano, Mano Budas — Izgydintas ant visados be operacijos. Aš noriu susišnekėti su kožna žmogū kuris tur rupturą. Aš no riu išaiškinti jem mano buda gydimo. Aš turejan darba su rupturą ir gydinau ja per dvidešimtis metų, ir turin išgydes pilnat tuksten. Čius žmoniai kurie turejo rupturą. Toka milžiniškas patirimas pa dare mane pirmu Rupturos Specialistu o ne ten koitu praktikuotu. Atsimink Aš esta išradėju greito ir be skaudėjimo budo gydno Rupturos, ir mano dideli praktika ir jos geras vaissas padare daug pasekojų. Jaigu įpūtel in ju rąkas, vaissas nebus at sakantis. Chroniškos kraujo ir nervu ligos gydamos. Dr Alexander O'Malley, Didžiausias Rupturos Specialistas.

PRISIPILDYMO LIGA. Mano sistemas gydimo prisipildimo ir rektališkos ligos užtikrina jum greita ir visotini išgydymą. Aš ne naudoju peilį ar kokią kitą barbarišką budą prie Rektališku ligu.

LIGOS VYRU Aš noriu kad kožnas žmogus turedamas Užsiveržimą, Nečysą Kraują, Slobnu mę, Mažą Energiją, Kraujo ir Inkstų ar koki kitą ligą parašytu ar pašneketu su manim. RASYK jaigu negali ateiti. Visa korespondencija bus užliakyta slaptų bėje ir atsakymai siunsti cistam konverte. Rašyk ir siusk 2c, stampą ant kny-gutes apie Rupturą, Visokias Prisiipildimais ir Rektališkas Ligas, o męs siunsim ją dykai ant vale koki adreso. Dr O'Malley Medikaliszkas Ofisas: 158 So. Washingsn St., Wilkes-Barre, Pa., kur lietuviškai susikalbama ir susirašoma.

Telephonas 8 S. P. V. Obiecinas & Co Cor. 12-th and Carson st., S. S. Pittsburg, Pa.

Parduodu laivakortes ant visokių linijų ir siunčiu pinigų į visas dalis svieto. Daviernastis (pavedimus rastų) atlikimū reikalų su Masco- ljos valdžia. Ismatinau visokius pinigus ant amerikoniškų ir t. t. Darau apsegerėjimus nuo ugnies (Fire Insurance) ant visokių daktų. Jeigu kurį atkellavusį nžliakytų kastlegarnėje, tegu saukias pri mane, o as jį ielinosuosi. Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o buiste užganėdinti.

JOS. ANDRIUSZIS Sinclair House, Didžiausias ir puikiansis saliu nas, geriausia užėiga lietuviams 85 N. Main St. PITTSTON, PA.

Autanas Staszaukas. Laikaukupioje vietoje Salina, užliakau sika nlanatus gėrimus ir kvepiantis Cigarus. Lietu viai nepamirškite atsilankyti pas savo videntąj No 2Cor. Nesbitt ir B EAST PLYMOUTH PA.

W. SŁOMINSKA, 679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL. Mano Dirbtuve tapo Apdovanoia. DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuszkos Paro-dos už rupestingą, teisingą ir artistizšką izs-dirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZAL-KINIŲ LAZDŲ ir tt. Turiu už garbę apreikszi guo-dotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wi-snus augszciaus pamindus daig-tus Pigiause, Teim'ingiausel ir Geriausel, nes per 30 metų užsiimdama iszdribimais įgijau geriause praktiką ir del to galii wisę padirbt pigiau ir geriau ne-gu kiti fabrika. Su guodone W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

ATYDA! ne ukesams Suvienuytu Valstiju.

Norintis pastot SUVIENYTŲ VAL-STIJŲ UKESU, nusipirk knygele: „Ukėsystės Popieros“. Knygeleje telpa: 1. Delko ateiviams reikalingos ukė-systės popieros. 2. Ką reikia daryti norint pastoti Suv. Val. Ukesu. 3. Kur ir kada galima paduoti de-klaraciją. 4. Ką turi žinot pakol gausi ukė-systės popieras. 5. Klausimai su atsakymais Lietu-viškai ir Angliškai. Ir daugelis kitų naudingų patarimų. Knygele kožnam lietuviai yra rei-kalinga. Kaina 25 centai. Pinigus ir laiškus siusk: Joseph Bendrick, Pottsville, Penna.

HOTELIS VIN. DAJNIO 12 W. Main st. Plymouth, Pa. Užliakau visokios arielkos, vyno, skanus aluči, porterio ir kve-penti cigarai. Salė del draugys-čių ir šelp susirinkimų. Reikale kreipkitės pas savo tau-tietį VINČA DAJNI.

SAVO LOCNOJ DIRBTUVEJE dirbu visokius vezimus KAS TIK KOKIO REIKALAUJA. Visaj numalevoju visokiomis literomis. Jeigu kas netikit, tai galite apsi-steliuoti, tai pamatysit mano darba. Mano dirbtuve netoli šių miestu: iš New Yorko atvažiuot kaštuoja 13 cen. elektrišku keliu, Patersono 10, Newarko 15, Passaic 5, Hobokeno 10, Jersey City 15 cen. Joseph J. Kolita 330 Paterson av., East Rutheford, N.J.

MOKINKIMĖS PATYS Gramatika angliškos kalbos mokin-tis de mokinotojo (apdaryta) \$1.00. Vaiky Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinotojo 15 c. Naujas Budas mokintis rašyti be mokinotojo..... 10 c. Arimetika mokinimuisi rokundy, su paveiksiais (apdaryta)..... 35 c. Pinigus siuskit per Money Order šiuo adresu P. Mikolainis, Box 62. New York City.

PUIKUS HOTELIS Andriaus Milišausko Visada šaltas alus, skani arielka, elius, portieris, visoki vynai ir kve-pianti cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos. 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypą